КАИН

Мистерия

Змията беше най-хитра от всички полски зверове, които Господ Бог създаде. – Битие, Глава 3-та, стих I.

Предисловие

Следващите сцени са озаглавени „Мистерия“, по подобие на древното заглавие, приложено към драмите върху подобни теми, които са били оформени като „Мистерии или Морали.“ Авторът по никакъв начин не се е възползвал от същите свободи в своята тема, които са често срещани преди, както може да се види от който и да е читател, достатъчно любопитен, че да се позове на онези светски произведения, независимо дали на английски, френски, италиански или испански. Авторът се е постарал да запази езикът, адаптиран към героите му; и където е (а това е рядко) взет от самото *Писание,* е направил колкото се може по-малко промени, дори и в думите, стига ритъмът да позволява. Читателят ще си припомни, че книгата Битие не твърди, че Ева е била изкушена от демон, а от „Змията“ и това само защото е била „най-хитра от всички полски зверове.“ Каквато и интерпретация Равините и Отците да са положили тук, аз приемам думите, както ги намирам и отговарям, както епископ Уотсън при подобна ситуация, когато Отците са били цитирани пред него, когато е бил председател на изпитната комисия в Кеймбриджския университет: „Ето Книгата!“ – държейки Писанието. Важно е да се припомни, че въпросната тема няма нищо общо с *Новия завет,* към който не може да се направи връзка без допускането на анахронизми. С поеми по подобни теми не съм бил запознат наскоро. Откакто бях на двадесет, не съм чел Милтън, но съм го чел толкова често преди, че това може да не направи особена разлика. Не съм чел „Смъртта на Авел“ на Геснер откакто бях на осем години в Абърдийн. Впечатлението ми като цяло по спомени беше удоволствие; ала от съдържанието само помня, че жената на Каин се казваше Махала, а на Авел – Тирза; в следващите страници съм ги нарекъл „Ада“ и „Села“, най-ранните женски имена, които се появяват в Битие; те са били на жените на Ламех: тези на Каин и Авел не са споменати с имената им. Дали тогава съвпадението по темата е причинило същото в изразяването, не знам, а и не се интересувам особено.

Готов съм да ме обвинят в манихейство[1] или някое друго грубо име, завършващо на „ство“, което изгражда застрашителна фигура и ужасен звук в очите и ушите на тези, които биха били толкова объркани в обяснението на подобни термини, толкова подмятани, колкото либералните и благочестиви ползвачи на тези епитети. Срещу такива мога да се защитя или, ако е наложително, да нападна . „Нокът за нокът, както казва Конан на Сатаната, и нека дяволът изтегли най-късите нокти.“(Уейвърли)[2]

Читателят ще има предвид (малкото, които ще изберат да си припомнят), че няма алюзии за бъдещо състояние в която и да е от книгите на Мойсей, нито всъщност в Стария завет. За причина относно този невероятен пропуск, може да се консултира с „Божествената Легация“ на Уорбъртън; независимо дали задоволителна или не, няма по-подходяща засега. Затова съм предположил, че ще е ново за Каин без, надявам се, изопачаване на Святото Писание.

Относно езика на Луцифер беше трудно за мен да го направя да говори като духовник относно същите теми; но направих каквото можах да го задържа в границите на духовната вежливост. Ако той отрича да е изкушил Ева във формата на Змията, то това е единствено защото в книгата Битие няма дори и най-беглата алюзия за нещо подобно, а само за Змията в

1 – Манихейството е религия, която проповядва дуализъм във вселената – бойно поле между злото и доброто.

2 – Роман на шотландския писател Уолтър Скот.

Змийския ѝ капацитет.

Бележка. – Читателят ще забележи, че авторът частично е представил в поемата си идеята на Кювие, че света е бил разрушаван няколко пъти преди сътворяването на човека. Тази спекулация, извлечена от различни слоеве и костите на гигантски и непознати животни, намерени там, не противоречи на Мойсейските твърдения, а по-скоро ги потвърждават; понеже човешки кости все още не са открити в тези слоеве, въпреки че такива на много познати животни са намирани наблизо остатъците на непознатите. Твърдението на Луцифер, че пра-адамитски свят също е бил населяван от рационални същества много по-интелигентни от човека и пропорционално по-силни от мамута и така нататък, е , естествено, поетическа измислица, за да му помогне да представи тезата си.

Трябва да добавя, че има „Трамелогедия“ на Алфиери[3] , наречена „Авел.“ Не съм я чел, нито друго от посмъртните произведения на автора, освен неговият Живот.

3 – Витторио Алфиери – италиански поет и драматург.

Действащи лица

Мъже
Адам
Каин
Авел

Духове
Ангелът Господен
Луцифер

Жени
Ева
Ада
Села (Цила)[4]

Действие I

Сцена I. – Земята извън Рая. – Време – изгрев слънце.

Адам, Ева, Каин, Авел, Ада, Сила – правейки жертвоприношение.

Адам: Боже Всевечни! Безкрайни! Всемъдри! -
който от тъмнината на дълбокото направи
светлина над водите с една дума – Да славим!
Йехова! Със завръщаща се светлина – Да славим!
Ева: Боже! Който назова деня и отдели
Сутринта от Нощта , дотогава никога разделяни -
който раздели вълна от вълна и нарече
Част от творението си небитие – Да славим!
Авел: Боже! Който призова елементите в
земя, океан, въздух и огън – и с деня
и Нощта, и световете, които тези осветяват
или засенчват, направи същества да им се наслаждават,
и обичат както тях, така и Теб – Да славим! Да славим!
Адам: Боже! Вечният родител на всички неща!
Който създаде тези най-добри и красиви същества,
за да са обожавани повече от всичко, освен Теб -
нека да обичам Теб и тях – Да славим! Да славим!
Села: О, Боже! Който, любящ, творящ, благославящ всичко,
все пак позволи на Змията да се прокрадне
и да изгони баща ми от Рая,
пази ни от бъдещо зло: - Славим! Да славим!
Адам: Сине Каин! Първородният ми – защо си смълчан?
Каин: Защо да говоря?
Адам: Да се молиш.
Каин: Не се ли помолихте?
Адам: Направихме го, доста пламенно
Каин: И шумно:
чух ви.

4 – В синодалния превод присъстват и двете имена: „ Ламех си взема две жени; името на едната беше Ада, а името на втората Цила (Села). “(Битие 4:19) (Всички цитати са от Синодалната Библия)

Адам: Както и Бог, вярвам.
Авел: Амин!
Адам: Но ти, най-възрастният ми? Все още си тих?
Каин: По-добре ще е така.
Адам: Защо така?
Каин: Нямам за какво да помоля.
Адам: Нито за какво да благодариш?
Каин: Не.
Адам: Не живееш ли?
Каин: Не трябва ли да умра?
Ева: Уви!
Плода на нашето забранено дърво започна
да пада.
Адам: И трябва да го съберем отново.
О, Боже! Защо посади Дървото на Познанието?
Каин: А защо не откъснахте от дървото на живота?[5]
Можехте тогава да Му се възпротивите.
Адам: О, сине мой,
не богохулствай – това са думите на Змията.
Каин: Защо не?
Змията каза истината; *беше* Дървото на Познанието;
беше Дървото на Живота; знанието е добро
и животът е добър; и как може двете да са зли?
Ева: Моето момче! Говориш, както аз говорих в Грях
преди раждането ти – нека не видя възобновено
нещастието ми в теб, покаях се.
Нека не видя потомството ми паднало в
капаните отвъд стените на Рая,
които дори и в Рая унищожиха родителите му.
Задоволи се с това, което *е.* Ако ние бяхме сторили така,
ти сега щеше да си задоволен. - О, сине мой!
Адам: След като нашите молитви приключиха, нека сега
всеки да отиде към отредената му работа – не е тежка, но
нужна: земята е млада и ни дава милостиво
плодовете си с малко труд.
Ева: Каин – сине мой –
виж баща си, радостен и смирен –
и прави като него.

Излизат Адам и Ева.

Села: Няма ли да го направиш, братко?
Авел: Защо ще мъкнеш този мрак на плещите си,
който няма да ти донесе полза, освен да пробуди
Всевечния гняв?
Ада: Възлюбени ми Каин,
и на мен ли ще се мръщиш?
Каин: Не, Ада! Не;
желая да съм сам за малко.
Авел, болея душевно; но ще мине;

5 – „И рече Господ Бог: ето, Адам стана като един от Нас да познава добро и зло; и сега – да не простре ръка да вземе от дървото на живота, та, като вкуси, да заживее вечно. Тогава Господ Бог го изпъди от Едемската градина, да обработва земята, от която бе взет.“ (Битие 3:22-23)

преди мен, братко – ще те последвам след малко.
И вие също, сестри, не се бавете;
вашата нежност не трябва да търпи грубости:
ще ви последвам скоро.

Ада: Ако не, ще
се върна да те търся тук.

Авел: Нека Божият мир
да бъде с духа ти, братко!

Излизат Авел, Села и Ада.

Каин: (сам) И това е
животът? - Труд! И защо да се трудя? - Защото
баща ми не можа да опази мястото си в Едем?
Какво съм сторил аз в това? - Бях нероден:
исках да не съм роден; нито обичам състоянието
до което рождението ме е довело. Защо той
се пречупи пред Змията и жената? Или
пречупил се – защо страда? Какво има в това?
Дървото е посадено; и защо не за него?
Ако не, защо ще го поставяш до него, където расте
най-красиво в центъра? Имат само един
единствен отговор за всички въпроси: „ Такава беше
неговата воля и т*ой* е добър.“ Как да знам това? Защото
той е всемогъщ, трябва да е вседобър също, следователно?
Съдя по плодовете – и те са горчиви -
от които трябва да се храня за вина не моя.
Кого имаме тук? - Фигура като на Ангелите
и все пак с по-строг и тъжен аспект
на духовна есенция : защо треперя?
Защо да се боя от него повече от другите Духове,
които виждам ежедневно да размахват огнените си мечове
пред портите, където се застоявам често
в здрачния час, за да зърна нещо от тези
градини, които са праведното ми наследство,
преди нощта да засенчи забранените стени
и безсмъртните дървета, които се издигат над
защитените от херувими бойници?
Ако не се скатавам от тях, екипираните с огън Ангели,
защо да потрепвам от него, който приближава?
И все пак – изглежда по-могъщ от тях, нито пък по-малко
красив, и все пак не толкова прелестен,
колкото е бил, и може да е: скръбта изглежда
половината от безсмъртието му. И така ли
е? И може ли нещо да скърби, освен Човечеството?
Той идва.

Влиза Луцифер.

Луцифер: Смъртни!

Каин: Дух, кой си ти?

Луцифер: Господар на Духовете.

Каин: И бъдейки такъв, можеш ли

да ги оставиш и да вървиш с пръстта?[6]

Луцифер: Знам мислите
на пръстта и им съчувствам, и на теб.
Каин: Как!
Знаеш мислите ми?
Луцифер: Те са мислите на всички
достойни за мисли – това е твоята безсмъртна част
която говори отвътре.
Каин: Каква безсмъртна част?
Това не е било разкрито: Дървото на Живота
бе препречено от нас, заради глупостта на баща ми,
докато това на Познанието, от прибързаността на майка ми
беше обрано прекалено рано; и всички плодове са Смърт!
Луцифер: Те са те измамили; ще живееш.
Каин: Живея,
но живея, за да умра; и живеейки, не виждам нищо, което
да направи Смъртта омразна, освен изначално вкопчване,
отвратителен, и все пак непобедим
инстинкт за живот, който ненавиждам, както
презирам себе си, и все пак не мога да го преодолея -
и живея. Само да можех да не съм живял!
Луцифер: Ти живееш – и трябва да живееш завинаги. Не мисли,
че Земята, която е твоя външна повърхност, е
съществуване – ще секне – и ти ще бъдеш –
не по-малко, отколкото си сега.
Каин: Не *по-малко*! И защо
не повече?
Луцифер: Може да е ти да си като нас.
Каин: А вие?
Луцифер: Сме вечни.
Каин: Щастливи ли сте?
Луцифер: Могъщи сме.
Каин: Щастливи ли сте?
Луцифер: Не, а ти?
Каин: Как се очаква да съм? Погледни ме!
Луцифер: Злощастна глина!
И ти се преструваш на презрян! Ти!
Каин: Аз съм – и ти, с цялата си мощ, какъв си?
Луцифер: Този, който се стремеше да бъде онзи, който те направи, и
нямаше да те направя такъв, какъвто си.
Каин: О!
Ти изглеждаш почти като бог; и -
Луцифер: Не съм:
и, провалил се да бъда, ще бъда нищо
освен това, което съм. Той покори; нека властва!
Каин: Кой?
Луцифер: Твореца на баща ти – и на Земята.
Каин: И на Рая
и на всичко, което е в тях. Това съм чувал
да пеят Серафимите; и това е казвал баща ми.
Луцифер: Те казват – каквото трябва да пеят и казват, за болката

6 – „И създаде Господ Бог човека от земна пръст и вдъхна в лицето му дихание за живот; и стана човекът жива душа.“ (Битие 2:7)

да бъда това, което съм – и ти си -
за Духове и за хора.

Каин: И какво е това?

Луцифер: Душите, които смеят да използват безсмъртието си -
душите, които смеят да погледнат Всемогъщия тиранин в
неговото всевечно лице, и да му кажат, че
неговото зло не е добро! Ако той е направил,
както той казва – което не знам, нито вярвам -
но ако ни е сътворил – той не може да ни разруши:
ние сме безсмъртни! - Не, той ни *иска* такива,
за да ни измъчва – нека! Той е възвишен -
но в своята възвишеност не е по-щастлив от
нас в конфликта ни! Добротата няма да сътвори
зло; и какво друго е направил? Но нека
си седи на обширния и самотен трон,
създаващ светове, за да направи Вечността
по-малко обременителна за необхватно му съществуване
и несподелена самота;
нека трупа сфера върху сфера; той е сам
Безкраен, Нерушим Тиранин;
ако можеше да се стъпче сам, би било най-добрият дар,
който някога е давал: но нека си властва!
И нека се множи в нещастие!
Духове и Хора, поне ние съчувстваме -
и, страдайки заедно, правим спазмите
безбройни по-поносими
чрез неограничената емпатия на всички
със всички! Но *Той*! Толкова презрян във висините си,
толкова неспокоен в окаяността си, трябва все
да създава и пресъздава – може би ще си направи
един ден Син от себе си – както
ти даде баща – и ако стори така,
помни ми думите! Този Син ще бъде жертвоприношение.

Каин: Ти ми говориш за неща, които отдавна плуват
като видения през мислите ми: никога не бих могъл
да помиря това, което видях, с това, което чух.
Баща ми и майка ми ми говореха
за Змии и за плодове и дървета: виждам
портите на това, което те наричат Рай,
пазени от огненомечите Херувими,
които ги прогониха – а аз: аз усещам теглото
на ежедневния труд и постоянните мисли: гледам
из свят, където сякаш съм нищо, с
мисли, които се пораждат вътре в мен, все едно те
биха усвоили всички неща – но само аз мислех,
че това нещастие е *мое*. Баща ми е
опитомен; майка ми е забравила ума,
който я караше да жадува за знание с риск
от вечно проклятие; брат ми е
гледащо овчарче, което предлага
първородните от стадото на него, който повелява
земята да не ни дава нищо без пот;
сестра ми Сила, която пее по-ранен химн

от сутрешните молитви на птиците; и Ада – моята
скъпа и възлюбена – тя също не разбира
ума, който ме залива поройно: никога досега
не бях срещал някой, който да ми съчувства.
И по-добре – бих предпочел да общувам с Духове.

Луцифер: И ако не си бил оформен от твоята собствена душа
за такава дружба, сега не бих
стоял пред теб, както съм: Змия
беше достатъчна, за да ви омая, както преди.

Каин: О! *ти* ли изкуши майка ми?

Луцифер: Изкушавам никого,
освен чрез истината: не беше ли Дървото – Дървото
на Познанието? И не беше ли Дървото на Живота
все още плодовито? *Аз* ли повелих тя да не си откъсне?
Аз ли посадих неща забранени в
обсега на същества невинни и любопитни,
поради тяхната собствена невинност? Щях да ви направя
богове; и дори Той, който ви изпъди, ви изпъди,
защото „Вие няма да ядете плодовете на дървото
и да станете богове като нас.“ Не бяха ли това думите му?

Каин: Бяха, както съм ги чувал от тези, които са ги чули
с гръм.

Луцифер: Тогава кой е бил Демонът? Той,
който не би ви позволил да живеете, или той, който щеше
да ви направи да живеете завинаги в щастието
и силата на Знанието?

Каин: Само да бяха грабнали и двата
плода, или нито един от тях!

Луцифер: Единият вече е ваш,
другият все още може да е.

Каин: Как?

Луцифер: Като бъдете
себе си във вашата съпротива. Нищо не може
да утоли жаждата на ума, ако ума би бил себе си
и центърът на заобикалящите го неща – направен е
да убеждава.

Каин: Но ти ли изкуши родителите ми?

Луцифер: Аз?
Клета глина – защо да ги изкушавам или как?

Каин: Казват, че Змията е била Дух.

Луцифер: Кой
е казал това? Не е написано така свише:
Горделивият не би фалшифицирал толкова,
въпреки че човешките обширни страхове и малко суета
биха го накарали да прехвърли на духовното естество
своето ниско падение. Змията *беше* Змията -
нищо повече; и все пак не по-малко от тези, които изкуши,
бъдейки по същност земя също – с *повече мъдрост*,
понеже можа да преодолее тях и предвиди
знанието, пагубно за техните ограничени радости.
Мислиш ли, че бих приел формата на неща, които умират?

Каин: Но нещото имаше демон?

Луцифер: Тя просто продуби един

в онези, с които говори чрез раздвоения си език.
Казвам ти, че Змията не беше нищо повече
от обикновена Змия: питай Херувимите,
които пазят изкушаващото дърво. Когато хиляди ери
преминат през мъртвата ти пепел и тази на семето ти,
семето на тогавашния свят може да подреди
тяхната ранна грешка в приказка и да ме оприличат
на форма, която презирам, както презирам всички,
кланящи се на него, направил всички неща, за да се кланят
пред неговата мудна самотна Вечност;
но ние, виждайки истината, трябва да я изказваме. Твоите
мили родители послушаха прокрадващо се нещо
и съгрешиха. Защо един Дух би ги изкушавал? Какво
има за завиждане в тесните граници
на Рая, че Духовете, които обхващат
космоса – ала говоря за неща, които ти не знаеш,
дори и с твоето Дърво на Познанието.

Каин: Но ти не можеш
да говориш за знание, което не бих искал да знам
и за което не жадувам да разбера, и да отделя от ума си
да знам.

Луцифер: И сърце да го погледнеш?

Каин: Нека се докаже.

Луцифер: Смееш ли да погледнеш Смъртта[7]?

Каин: Тя все още не
е била виждана.

Луцифер: Но трябва да бъде преодоляна.

Каин: Баща ми
казва, че тя е нещо ужасяващо, а майка ми
ридае, когато я споменем; а Авел надига очите си
към Небесата, а Сила отвръща своите към земята
и въздиша молитва; а Ада се вглежда в мен
и не продумва.

Луцифер: А ти?

Каин: Мисли неизразими
се тълпят в гърдите ми до нажежаване, когато чуя
за тази всемогъща Смърт, която е, изглежда,
неизбежна. Можеш ли да се сбориш с нея?
Борих се с лъва, когато бях момче,
играейки си, докато не избяга, ревяйки, от хватката ми.

Луцифер: Няма форма; но ще погълне всички неща,
които носят облика на Земнородени същества.

Каин: А!
Мислех, че е същество: кой друг би могъл да направи
толкова злини на същества, освен друго същество?

Луцифер: Питай Разрушителя.

Каин: Кой?

Луцифер: Твореца – наричай го
с което име искаш: той твори, за да унищожи.

Каин: Не знаех това, и все пак го мислех, откакто чух
за Смъртта: дори и да не знам какво е –

7 - В оригинала Смъртта е изразена с местоимението „той“. Промяната в този превод е направена с цел по-естествено звучене на български.

звучи ужасяващо. Взирал съм се
в необятната запустяла Нощ в търсене на нея;
И когато видях гигантски сенки в
силуета на стените на Едем, кариран
от далечните бляскания на Херувимските мечове,
наблюдавах това, което смятах за пристигането ѝ; понеже
със страх се появи копнеж в сърцето ми да знам
какво е това, което ни разтресе всички – но нищо не дойде.
И тогава отвърнах бдителните си очи от
нашия естествен и забранен Рай
нагоре, към светлините над нас, в азура,
които са толкова красиви: и те ли също ще умрат?

Луцифер: Може би – но ще надживеят твоето и теб.

Каин: Радвам се за това: не бих искал да умрат –
те са толкова прелестни. Какво е Смъртта? Опасявам се,
усещам, че е ужасяващо нещо; но какво –
не мога да схвана: обявена е срещу нас,
и за съгрешилите, и за несъгрешилите, като вреда –
каква вреда?

Луцифер: Да се разложите в земята.

Каин: Но ще го позная ли?

Луцифер: Понеже не познавам Смъртта,
не мога да отговоря.

Каин: Да бях тиха земя,
която не е зла: да не бях никога нищо
друго, освен пръст!

Луцифер: Това е пораженческо желание,
по-низко от бащиното ти – понеже той пожела да познае!

Каин: Но не да живее – защо иначе не откъсна
от животодаряващото дърво?

Луцифер: Той беше възпрепятстван.

Каин: Смъртоносна грешка!
Да не сграбчиш първо този плод – но преди да откъсне
познанието, той беше невеж относно Смъртта.
Уви! Аз едва знам сега какво е
и все пак се боя от нея – не знам от какво се боя!

Луцифер: А аз, който знае всички неща, не се боя от нищо; виж
какво е истинското знание.

Каин: Ще ме научиш ли на всичко?

Луцифер: Да, при едно условие.

Каин: Казвай.

Луцифер: Да
се кланяш и да ме боготвориш – твоя Господ.

Каин: Ти не си Господа, боготворен от баща ми.

Луцифер: Не.

Каин: Негов равен?

Луцифер: Не; - нямам нищо общо с него!
Нито бих искал: бих бил всичко отгоре – отдолу –
всичко, освен споделящ или служещ на
неговата сила. Обитавам отделно; но съм велик –
много има, които ме боготворят, и повече,
които ще го правят – бъди измежду първите.

Каин: Никога

досега не съм се кланял пред Бога на баща ми.
Въпреки че брат ми Авел често ме умолява
да се включа с него в жертвоприношението –
защо да се кланям пред теб?

Луцифер: Никога ли не си се кланял
пред него?

Каин: Не казах ли? - трябва ли да го кажа?
Не може ли твоето могъщо знание да те научи на това?

Луцифер: Този, който не се кланя пред него, се е кланял пред мен.

Каин: Но аз не ще се огъна пред ни един.

Луцифер: Въпреки това
ти си мой поклонник; да не се прекланяш пред
него те прави еднакво мой.

Каин: И какво е това?

Луцифер: Ще узнаеш тук – и после.

Каин: Нека единствено
узная мистерията на съществуването си.

Луцифер: Следвай
накъдето те водя.

Каин: Но трябва да се връщам
да ора земята – понеже бях обещал –

Луцифер: Какво?

Каин: Да подбера измежду първите плодове.

Луцифер: Защо?

Каин: Да ги поднеса
с Авел на олтара.

Луцифер: Не каза ли,
че никога не си се кланял пред този, който те направи?

Каин: Да –
но Авеловата искрена молитва ме развълнува;
приносът е повече негов, отколкото мой – и Ада –

Луцифер: Защо се двоумиш?

Каин: Тя ми е сестра,
родена на същия ден, от същата утроба; и
тя изтръгна от мен, със сълзи, това обещание; и
вместо да я видя ридаеща, бих, смятам,
изтърпял всичко – и боготворил всичко.

Луцифер: Тогава ме последвай!

Каин: Ще го направя.

Влиза Ада.

Ада: Братко, дойдох за теб;
дойде нашият час на почивка и радост – а ние
имаме по-малко без теб. Не си се трудил
тази сутрин; но аз свърших задачата ти: плодовете
са зрели и блестят като светлината, която зрее:
ела.

Каин: Не виждаш ли?

Ада: Виждам Ангел;
виждали сме много: ще сподели ли той нашия час
за почивка? - Добре дошъл е.

Каин: Но той не е като

Ангелите, които сме виждали.
Ада: Тогава има и други ли?
Но той е добре дошъл, както са и те: те благоволят
да ни бъдат гости – а той?
Каин(*към Луцифер*): Ще благоволиш ли?
Луцифер: Моля те
да бъдеш мой.
Каин: Трябва да тръгвам с него.
Ада: И ще ни оставиш?
Каин: Да.
Ада: И мен?
Каин: Възлюбена ми Ада!
Ада: Нека да дойда с теб.
Луцифер: Не, тя не трябва.
Ада: Кой
си ти, че стъпваш помежду едно сърце и друго?
Каин: Той е Божество.
Ада: Как знаеш ти?
Каин: Той говори като
Божество.
Ада: Както и Змията, и тя излъга.
Луцифер: Грешиш, Ада! - Дървото не беше ли това
на Познанието.
Ада: Да – на нашата вечна тъга.
Луцифер: И все пак тази скръб е знание – така че не е излъгала:
и ако ви е измамила, е било с Истина;
а Истината в своята есенция не може да е
друга, но добра.
Ада: Ала всичко, което знаем за нея, ни събра
зло върху вреди; изгонване от дома ни
и страх, и труд, и пот, и тежина;
разкаяние за това, което беше – и надежда за това,
което не идва. Каин! Не върви с този Дух.
Търпи това, което сме носили, и ме обичай – аз
те обичам.
Луцифер: Повече от майка си и от баща си?
Ада: Да. И това ли е грях?
Луцифер: Не, все още не;
един ден ще бъде за децата ти.
Ада: Какво!
Нима дъщеря ми не ще може да обича брат си Енох?[8]
Луцифер: Не и както ти обичаш Каин.
Ада: О, Боже мой!
Няма ли да се обичат и да доведат неща, които обичат,
чрез тяхната любов? Не са ли пили млякото си
от тази гръд? Не беше ли той, техният баща,
роден от същата единствена утроба в същия час
с мен? Не се ли обичахме? И
чрез множенето на съществуването ни да множим
нещата, които се обичат взаимно, както ние обичаме
тях? - И понеже те обичам, мой Каине! Не отивай
заедно с този Дух; той не е един от нашите.

8 – „И позна Каин жена си, и тя зачена и роди Еноха.“ (Битие 4:17)

Луцифер: Грехът, за който говоря, не е мое творение
и не може да е Грях отвътре във вас – както
и да изглежда за тези, които ще ви заменят в
смъртността.
Ада: Какъв е Грехът, който не е
Грях изконно? Обстоятелствата ли определят дали е грях
или добродетел? - Ако е така, ние сме роби
на –
Луцифер: По-висши неща от вас са роби: и още по-висши
от тях или вас щяха да бъдат, ако не
предпочетоха независимостта от мъчението
пред гладките агонии на хвалебствията
чрез химни и свирене на арфи, и себични молитви,
пред това, което е всемогъщо, понеже
е всемогъщо, ала не от любов,
а от страх и надежда за себе си.
Ада: Всемогъществото
трябва да е цялото добрина.
Луцифер: Такова ли беше в Едем?
Ада: Демон! Не ме изкушавай с красота; ти си по-прелестен
от Змията, и толкова по-лъжовен.
Луцифер: Толкова по-истинен.
Питай Ева, майка си: не носи ли познанието
на доброто и злото?
Ада: О, майко моя! Ти
откъсна плод, по-смъртоносен за потомството ти,
отколкото за теб; ти поне си прекарала
младостта си в Рая с невинност
и щастливи отношения с щастливи Духове:
но ние, децата ти, невежи за Едем,
сме заобиколени от демони, които си приписват
думите Божии и ни изкушават с нашите собствени
незадоволени и любопитни мисли – както ти
си въздействана от Змията в твоето най-въодушевено
и небрежно, безобидно безразсъдство на блаженството.
Не мога да отговоря на това безсмъртно нещо,
което стои пред мен; не мога да го мразя;
гледам го с приятен страх,
и все пак не бягам от него: в очите му
има закрепващо привличане, което
спира на моите пърхащи очи върху неговите; сърцето ми
бие бързо; усещам страхопочитание, и все пак ме привлича
по-близо и по-близо – Каин – Каин – спаси ме от него!
Каин: Какво те плаши, моя Ада? Това не е вреден Дух.
Ада: Той не е Божество – нито Божии: взирала съм се
в Херувимите и Серафимите; той не изглежда
като тях.
Каин: Но има духове, по-висши и от тях –
Архангелите.
Луцифер: И дори по-висши от Архангелите.
Ада: Да – но не и благословени.
Луцифер: Ако благословията
се изразява в робство – не.

Ада: Чувала съм да го казват –
Серафимите най обичат – Херувимите най знаят,
а това трябва да е Херувим – понеже не обича.
Луцифер: Ала ако по-висшето знание погасява любовта,
какво може да е това, което не можеш да обичаш опознато?
Понеже всезнаещите Херувими обичат най-малко,
Серафимската обич може да е само невежество:
че не са съвместими, гибелта
на милите ти родители, поради дързостта им, го доказва.
Избери измежду Любовта и Знанието – понеже няма
друг избор: баща ти е избрал вече:
боготворението му е просто страх.
Ада: О, Каин! Избери Любовта.
Каин: За теб, моя Ада, не избирам – беше
родена заедно с мен – но не обичам нищо друго.
Ада: Родителите ни?
Каин: Те обичаха ли ни, когато посегнаха на Дървото,
което ни изгони всички от Рая?
Ада: Не бяхме родени тогава – а и да бяхме,
трябва ли да не ги обичаме – а нашите деца, Каин?
Каин: Моят малък Енох! И неговата фъфлеща сестричка!
Да можех да ги нарека щастливи, щях наполовина
да забравя – но никога не може да бъде забравено
и през три пъти по хиляда потомства! Никога
няма човекът да обича спомена за човека,
който пося семето на злото и на човечеството
в същия час! Те откъснаха от дървото на науката
и Греха – и, незадоволени с тяхното нещастие,
заченаха *мен – теб* – и всичките, колкото и малко да сме,
и всички неброени и неизброими
множества, милиони, несметни, които може да бъдат,
за да наследят агонията, насъбрана
от ерите! И аз трябва да съм баща на такива неща!
Твоята красота и твоята любов – моята любов и радост,
възторженият момент и кроткият час,
всичко, което обичаме в децата си и между нас
единствено води тях и нас през много години
на Грях и болка – или малко, но все пак скръбни,
прошарени с момент на кратко удоволствие,
към Смъртта – незнайното! Смятам, че Дървото на Познанието
не е изпълнило обещанието си – ако са съгрешили,
поне трябваше да знаят всички неща, касаещи
познанието – и мистериозността на Смъртта.
Какво знаят те? - Че са нещастни.
Защо са ни змии и плодове, че да ни научат на това?
Ада: Не съм злочеста, Каин, и ако ти
бе щастлив –
Каин: Бъди щастлива тогава сама –
аз няма да имам нищо общо с щастието,
което смирява мен и моето.
Ада: Сама не мога,
нито бих могла да бъда щастлива; а с тези около нас
мисля, че мога да бъда, въпреки Смъртта,

от която, тъй като не я знам, не се страхувам, въпреки
че изглежда като ужасяваща сянка – ако мога
да преценя от това, което съм чула.
Луцифер: Не би могла
сама, ти казваш, да бъдеш щастлива?
Ада: Сама! О, Боже мой!
Кой може да бъде щастлив и сам, или добър?
За мен самотата ми изглежда като Грях; освен
когато мисля за това колко скоро ще видя брат си,
неговия брат и децата ни, и родителите ни.
Луцифер: И все пак твоят Бог е сам; щастлив ли е?
Самотен и добър?
Ада: Не е така; той има
Ангелите и смъртните, които да го направят щастлив,
и така става такъв в разпространяваща се радост.
Какво друго може да е радостта, освен разпръскваща се?
Луцифер: Питай баща си, скорошният прокуденик от Едем;
или първородния му син: попитай собственото си сърце.
Не е в покой.
Ада: Уви! Не! А ти –
от Рая ли си?
Луцифер: Ако не съм, помисли
относно причината за това всеразпростиращо се щастие,
(за което ти твърдиш) разпространено от великия и добър
творец на живота и живите неща; това е
неговата тайна и той я пази. *Ние* трябва да търпим,
а някои от нас се противят – и двете напразно;
Серафимите му казват: „но си струва изпитанието,
понеже по-добре не може да бъде без: има
мъдрост в Духа, който насочва
към правилното, както в бледосиния въздух, когато окото
ваше, млади смъртни, блесва веднага върху
звездата, която наблюдава, приветстваща зората.[9]
Ада: Красива звезда е; обичам я, заради
красотата ѝ.
Луцифер: А защо не я обожаваш?[10]
Ада: Баща ни
обожава само Невидимия.
Луцифер: Но символите
на невидимия са най-прелестните
от видимите: а онази ярка звезда
е водачът на Райското множество.
Ада: Баща ни
казва, че е виждал самия Бог,
който направи него и майка ни.
Луцифер: *Ти* виждала ли си го?
Ада: Да – чрез творенията му.
Луцифер: А в естеството му?

9 – Става дума за планетата Венера, наричана още денница или вечерница. Исая 14:12 („Как падна ти от небето, деннице, сине на зората! Разби се о земята ти, който тъпчеше народите.“) традиционно се тълкува като падението на Луцифер, откъдето идва оприличаването на Луцифер (латинската дума за зорница, букв. „носител на светлина“) с Венера.

10 – Думата обожаваш, както на английски, така и на български, е синонимна на боготворя.

Ада: Не –
освен в баща ми, който е Божий образ;[11]
или в Ангелите ми, които са като теб –
и по-ярки, макар и по-малко красиви и силни
изглежда : като тихия слънчев обед,
цял светлина, те бдят над нас; но ти приличаш
на безкрайна Нощ, в която дълги бели облаци
прошарват дълбоката лилавина и неизброими звезди
красят невероятния мистериозен свод
с неща, които изглеждат, сякаш биха били слънца;
толкова красиви, неизброими и драги
не заслепителни, и все пак привличащи,
те изпълват очите ми със сълзи, както и ти.
Ти изглеждаш нещастен : не прави нас такива
и ще ридая за теб.
Луцифер: Уви! Тези сълзи!
Само да знаеше колко океана ще се проронят –
Ада: От мен?
Луцифер: От всички.
Ада: Кои всички?
Луцифер: Милионите милиони –
множеството множества – всенаселената Земя –
ненаселената Земя – и пренаселения Ад,
които ще се зародят от твоята гръд.
Ада: О, Каин!
Този Дух ни проклина.
Каин: Нека да говори;
него ще последвам.
Ада: Къде?
Луцифер: До място,
от което ще се върне при теб след час;
но в този час ще види неща от много дни.
Ада: Как е възможно това?
Луцифер: Нима твоят Създател не направи
от стари светове този за няколко дни?
И не мога ли аз, който помогна в това деяние,
да покажа за час това, което той направи за много часове,
или е разрушил за малко?
Каин: Води ме.
Ада: Той ще
се върне ли наистина след час?
Луцифер: Ще се върне.
С нас действията ни не са ограничени от времето и ние
можем да сбием Вечността в един час
или да разтегнем един час във Вечност:
ние не дишаме чрез смъртна мярка –
но това е мистерия. Каин, тръгвай с мен.
Ада: Ще се върне ли?
Луцифер: Да, жено! Той сам
сред смъртните от онова място (първият и последният,
който ще се върне, освен ЕДИН) ще се върне при теб,
за да направи този тих и очакващ свят

11 - „И сътвори Бог човека по Свой образ, по Божий образ го сътвори; мъж и жена ги сътвори.“ (Битие 1:27)

толкова населен: в момента има
няколко обитателя.

Ада: Къде живееш ти?

Луцифер: Из целия космос. Къде бих живял? Където са
твоят Бог или Богове – там съм и аз: всички неща са
разделени с мен: Животът и Смъртта – и Времето –
Вечността – и Рая, и Земята – и това,
което не е нито Рая, нито Земята, населено с
тези, които някога населяваха и ще населяват –
тези са владенията ми! За да разделя
неговото и да имам царство, което не е
негово. Ако не бях това, което твърдя,
щях ли да съм тук? Ангелите му са
в полезрението ти.

Ада: Също така бяха и когато красивата Змия
говори за пръв път с майка ни.

Луцифер: Каин! Ти чу.
Ако копнееш за знание, мога да утоля
тази жажда, нито те моля да споделяш плодове,
които ще те лишат от дори едничка добрина,
оставена ти от Покорителя. Последвай ме.

Каин: Дух, вече се изказах.

Излизат Луцифер и Каин.

Ада(*следвайки, възкликвайки*): Каин! Братко мой! Каин!

Действие II

Сцена I. Бездната на Космоса.

Каин: Стъпвам по въздуха и не потъвам – и все пак се страхувам
да не потъна.
Луцифер: Имай вяра в мен и ще се
рееш из въздуха, на който аз съм Принц.
Каин: Мога ли да го направя без неблагочестие?
Луцифер: Вярвай – и не потъвай! Осъмни се – и загини! Така
би звучал едикт от другия Бог,
който ме нарича Демон пред Ангелите му; те
повтарят като ехо звуците на нещастните същества,
които, знаещи нищо, освен плитките им сетива,
боготворят думата, която поразява ушите им, и считат за
зло или добро това, което им се провъзгласява
в тяхното унижение. Няма да позволя подобни неща:
боготвориш или не, ти ще видиш
световете отвъд твоя малък свят, нито ще бъдеш
наказан за съмнения отвъд твоя малък живот
с мъчения от мое осъждане. Ще дойде
час, когато, хвърлен върху водни капки,
човек ще каже на друг „Повярвай в мен
и върви по водата“ и човекът ще върви
по вълните, и ще е в безопасност. Няма да кажа
„Вярвай в мен“ като условно кредо,
за да те спася; а лети с мен над бездната
на космоса с полет, равен на моя, и ще ти покажа
каквото ти не смееш да отречеш – историята
на миналото – и настоящето, и за бъдещите светове.
Каин: О, Боже! Или Демоне! Или каквото си,
това там нашата Земя ли е?
Луцифер: Не разпознаваш ли
пръстта, която образува баща ти?
Каин: Възможно ли е?
Онзи малък син кръг, люшкащ се в широкия етер
заедно с по-нисше кръгче лилаво още,
което изглежда като това, което озарява земните ни Нощи?
Това ли е Рая ни? Къде са стените му
и кой ги пази?
Луцифер: Покажи ми земите
на Рая.
Каин: Как? Докато се движим
като слънчеви лъчи напред, се смалява и смалява
и докато остава малка и после още по-малка,
ореол я заобикаля, като светлината,
светеща от най-кръглата измежду звездите, когато аз
ги наблюдавах от полите на Рая:
струва ми се, че и двете, докато отстъпваме от тях,
изглежда се присъединяват при безбройните звезди,
които са около нас; и, докато се придвижваме,
увеличават множеството им.
Луцифер: А ако би имало

светове, по-големи от твоя – населени
от по-големи неща – а те самите далеч повече
от броя на праха на скучната ти Земя,
дори и размножени до оживени атоми,
всичките живи – и всички обречени на Смърт – и проклети,
както би помислил?

Каин: Бих се гордял от мисъл,
която знае такива неща.

Луцифер: Ала ако такава висша мисъл е
обвързана с робска маса от материя – и,
знаейки такива неща, стремяща се към такива неща,
и наука далеч извън предела им, е окована
към най-противните и дребнави, нищожни желания,
всички мерзки и обилни – и най-големите
от твоите удоволствия – сладка деградация,
най-омаломощаваща и мръсна измама –
да те доведа към обновяването на
свежи души и тела, всичките вече обречени да са
толкова крехки и малцина толкова щастливи.

Каин: Дух! Аз
не знам нищо за Смъртта, освен че е ужасяващо нещо,
за което съм чувал да говорят родителите ми, като
отвратително наследство, което дължа на тях,
както дължа живота си – наследство нещастно,
ако мога да преценя, досега. Но, Дух! Ако
е така, както казваш (а аз отвътре
усещам пророческото мъчение на истината),
нека тук да умра: понеже да дам живот на тези,
което могат само да страдат много години и да умрат –
смятам, че това просто разпространява Смъртта
и умножава убийствата.

Луцифер: Не можете да
умрете изцяло – има това, което трябва да оцелее.

Каин: Другият
не каза за това на баща ми, когато
го изгони от Рая със Смъртта
написана на челото му. Но поне
нека смъртната ми част да бъде погубена, че
да съм в другата част, където са Ангелите.

Луцифер: *Аз* съм ангелски: би ли бил като мен?

Каин: Не знам какво си: виждам силата ти
и виждам, че ми показваш неща отвъд *моята* сила,
отвъд всичката сила на рождените ми способности,
макар и по-нисши от желанията ми
и от представите ми.

Луцифер: Какво са те, които обитават
толкова смирено с гордостта си, като пребивават
с червеите в глината?

Каин: А какво си ти, който обитаваш
толкова надменно като Дух и можеш да обхванеш
природата и безсмъртието – а въпреки това
изглеждаш печален?

Луцифер: Изглеждам това, което съм;

и следователно те питам дали ти
би станал безсмъртен?

Каин: Ти ми каза, че трябва да съм
безсмъртен, въпреки себе си. Не знаех
това досега – но след като трябва да съм,
нека, щастлив или нещастен, да се науча
да очаквам безсмъртието си.

Луцифер: Ти вече го направи преди да се явя пред теб.

Каин: Как?

Луцифер: Чрез страдание.

Каин: А трябва ли мъчението да е безсмъртно?

Луцифер: Ние и синовете ти ще пробваме. Но сега съзри!
Не е ли великолепно?

Каин: Ах, ти красив
и невъобразим етер! И
вие, множащи се маси от увеличени
и все увеличаващи се светлини! Какво сте? Какво
е това синьо пространство от безкраен
въздух, където вие се търкаляте наоколо, както съм виждал
листата около бистрите потоци на Едем?
Пътят ви предопределен ли е? Или вие
се носите постоянно в неограниченото ви веселие
през въздушната вселена на безкрайното
разширение – при което душата ми более да помисли –
опиянена от безкрайността?
О, Боже! О, Богове! Или каквото сте вие!
Колко сте красиви! Колко красиви са
вашите творения или случайни деяния, или каквото
и да са! Нека умра, както атомите умират,
(ако въобще умират), или нека опозная могъществото
и знанието ви! Мислите ми не са в този час
недостойни за това, което виждам, но пръстта ми е;
Дух! Нека да издъхна или нека ги видя по-отблизо.

Луцифер: Не си ли по-близо? Погледни назад към Земята ти!

Каин: Къде е? Не виждам нищо, освен куп
от най-безчетните светлини.

Луцифер: Погледни там!

Каин: Не мога да я видя.

Луцифер: И все пак блести.

Каин: Онова там?

Луцифер: Да.

Каин: А ще ми кажеш ли?
Ами, виждал съм светулките и огнените червеи,
поръсващи привечерните дъбрави и зелените брегове
в мрачния здрач, по-ярки от онзи свят,
който ги поддържа.

Луцифер: Виждал си и червеи, и светове,
всеки по-ярък и искрящ – какво мислиш за тях?

Каин: Че са красиви в тяхната си сфера
и че Нощта, която прави и двете красиви,
малката блещукаща светулка по време на полета си
и безсмъртната звезда във великия ѝ ход,
и трябва и двете да са водени.

Луцифер: Но от кого или какво?
Каин: Покажи ми.
Луцифер: Смееш ли да съзреш?
Каин: Как да знам какво
смея да съзра? Досега не си ми показал нищо,
в което да не смея да се взра повече.
Луцифер: Напред тогава, с мен.
Би ли съзрял неща и смъртни, и безсмъртни?
Каин: Защо, какви са нещата?
Луцифер: И двете отчасти: но какво
седи до твоето сърце?
Каин: Нещата, които виждам.
Луцифер: Но какво
седеше най-близо?
Каин: Нещата, които не съм видял,
нито някога ще видя – мистериите на Смъртта.
Луцифер: Ами ако ти покажа неща, които са умрели,
както ти показах доста, които не могат да умрат?
Каин: Направи го.
Луцифер: Надалеч тогава! На могъщите ни криле!
Каин: О, как разсичаме синевата! Звездите избледняват!
Земята! Къде е моята Земя? Нека да я гледам,
понеже съм направен от нея.
Луцифер: Вече е отвъд теб,
по-малко във вселената отколкото си ти;
и все пак не считай, че ще ѝ избягаш;
скоро ще се завърнеш на Земята и всичката ѝ пръст:
част е от безкрайността ти, както и на моята.
Каин: Къде ме водиш?
Луцифер: До това, което е било преди теб!
Фантазмите на света, от които твоят свят
е само развалината.
Каин: Какво! Не е ли тогава нов?
Луцифер: Не повече, отколкото е животът; а това е било преди ти
или аз да сме били, или преди нещата, което ни се струват
по-големи от двама ни: много неща няма да имат
край; някои, които се преструват че
нямат начало, всъщност са имали толкова грубо ,
колкото твоето; и по- могъщи неща са измрели,
за да направят път за по-груби други, отколкото можем да
предположим; понеже моментите само и пространството
са били и трябва да бъдат непроменими.
Но промените не сътворяват Смъртта, освен при глината,
ала ти си глина – и можеш само да осмислиш
това, което е било глина, и това и ще съзреш.
Каин: Глина – Дух – каквото ще – мога да оглеждам.
Луцифер: Надалеч тогава!
Каин: Но светлините бързо избледняват,
а някои досега нарастваха, докато ги приближавахме,
и носеха облика на светове.
Луцифер: Такива и са.
Каин: И Едеми в тях?
Луцифер: Може би.

Каин: И хора?
Луцифер: Да, или неща по-висши.
Каин: Да! И Змии също?
Луцифер: Представяш ли си хора без тях ? Трябва ли никакви влечуги
да не дишат, освен изправените?
Каин: Как светлините отстъпват!
Накъде летим?
Луцифер: Към света на фантомите, които
са същества отминали и сенки бъдещи.
Каин: Но става тъмно и по-тъмно – звездите изчезнаха!
Луцифер: И все пак виждаш.
Каин: Страховита светлина е!
Без слънце – без луна – без неизброими светлини –
самата синина на полилавялата Нощ
избледнява до мрачен здрач – и все пак виждам
огромни тъмни маси, ала за разлика от световете,
които приближавахме, които, заобиколени от светлини,
изглеждаха изпълнени с живот дори когато атмосферата им
от светлина отстъпваше, и ги показваше да приемат форми
неравномерни, дълбоки долини и обширни планини;
и някои излъчващи искри, и някои показващи
грамадни воднисти равнини, и някои заобиколени
с блестящи колани и плаващи луни, които присвояваха,
като тях, белезите на красивата Земя – вместо това
всичко тук изглежда мрачно и ужасяващо.
Луцифер: Но отличително.
Искаш да съзреш Смъртта и мъртвите неща?
Каин: Не го искам, но знаейки, че има
такива неща, и че Греха на баща ми прави него и мен,
и всичко, което наследим, подлежащо
на такива, бих съзрял веднага това, което
един ден ще трябва да видя по принуда.
Луцифер: Съзри!
Каин: Тъмнина е!
Луцифер: И така ще е винаги – но ние ще
разгънем портите ѝ!
Каин: Огромни изпарения се
разтварят – какво е това?
Луцифер: Влез!
Каин: Мога ли да се върна?
Луцифер: Връщане! Бъди сигурен: как иначе ще се насели Смъртта?
Владение ѝ е разредено в сравнение с това, което ще бъде
заради теб и твоето.
Каин: Облаците се разтварят повече
и повече, и правят разширяващи се кръгове около нас!
Луцифер: Напред!
Каин: А ти?
Луцифер: Не се страхувай – без мен ти
не би могъл да минеш отвъд твоя свят. Напред! Напред!

Те изчезват през облаците.

Сцена II. Хадес.[12]

Влизат Луцифер и Каин.

Каин: Колко тихи и обширни са тези мрачни светове!
Те изглеждат повече от един, а са по-населени
от огромните брилянтни светещи кълба, които се люлеят
толкова гъсто във високия въздух, че ги
считах по-скоро за ярката популация
на някакъв напълно невъобразим Рай,
отколкото неща, които са обитавани,
ала приближавайки се до тях, съзрях
тяхното разширение в осезаема необятност
от материя, сякаш направена за обиталище на живота,
вместо да е самия живот. Но тук всичко е
толкова сенчесто и толкова пълно със здрач, че
говори за дни изминали.

Луцифер: Това е царството
на Смъртта. - Би ли го приел като настояще?

Каин: Докато не узная
това, което всъщност е, не мога да отговоря.
Но ако е така, както съм чувал баща ми
да разправя в дългите си проповеди, е нещо –
О, Боже! Не смея да си го помисля! Проклет да е
той, който измисли Живота водещ до Смъртта!
Или помрачената маса живот, която, бидейки живот,
не може да запази, но трябва да го предаде –
дори и за невинните!

Луцифер: Проклинаш ли баща си?

Каин: Не ме ли прокле той, като ми даде рождението?
Не ме ли прокле той преди рождението ми, смеейки
да откъсне от плода забранен?

Луцифер: Изказваш се добре:
проклятието е взаимно между баща ти и теб –
а за синовете ти и брат ти?

Каин: Нека да го споделят
с мен, баща им и събрат! Какво друго
ми е завещано? Оставям им наследството си!
О, вие безкрайни мудни царства
на плаващи сенки и гигантски форми,
някои напълно познати, някои неясни, а всички
могъщи и меланхолични – какво сте?
Живеете ли или сте живяли?

Луцифер: Малко и от двете.

Каин: Тогава какво е Смъртта?

Луцифер: Какво? Онзи, който те направи, не
е ли казал, че е друг живот?

Каин: Досега е казал
нищо друго, освен, че всички ще умрем.

Луцифер: Може би
някой ден той ще разкрие тази тайна.

---

12 – Името Хадес се използва както за бога на подземното царство, така и за самото подземно царство в гръцката митология.

Каин: Щастлив да е този ден!
Луцифер: Да, щастлив! Когато е разкрита,
чрез агонии неописуеми и запушена
с агонии безкрайни, на безбройната,
ала все още неродена маса от несъзнаващи атоми,
всички ще бъдат одушевени за това само!
Каин: Какви са тези могъщи фантоми, които виждам
да плават около мен? - Те не носят формата
на интелигентния живот, който съм виждал
в нашият разкайван и непроникнат Едем;
нито носят формата на човека, както аз съм го виждал
Адамовия и Авеловия, и моя,
нито на сестра ми, булката ми, нито на децата ми:
и все пак имат аспект, който, макар не
човешки или Ангелски, изглежда като нещо, което,
изключвайки последните, се е издигало повече от първите,
горделиви и високи, и красиви, и изпълнени
с привидна сила, но с необяснима
форма; понеже никога не съм виждал такава. Нямат
крилата на Серафимите, нито лицето на човека,
нито формата на най-могъщия звяр, нито на нещо, което
сега диша; могъщи, ала и красиви,
както най-красивите и най-могъщите, които
живеят, и все пак толкова различни от тях, че едва
мога да ги наричам живеещи.
Луцифер: И все пак живяха.
Каин: Къде?
Луцифер: Където
ти живееш.
Каин: Кога?
Луцифер: Това, което наричаш Земя,
те населяваха.
Каин: Адам е първият.
Луцифер: От твоите, съгласен съм – но прекалено груб, че да е
последният от тези.
Каин: А какви са те?
Луцифер: Това, което
ти ще бъдеш.
Каин: Но какво *бяха* те?
Луцифер: Живеещи, високи,
интелигентни, добри, велики и славни неща,
толкова по-превъзхождащи всичко, което баща ти,
Адам, можеше да бъде в Едем, както
шейсетхилядното поколение ще бъде,
в унилата обезсърчена изроденост, сравнено с
теб и сина ти; - и колко слаби са, съди
само по твоята плът.
Каин: О, по мен! И *те* изчезнаха?
Луцифер: Да, от тяхната земя, както и ти ще избледнееш от твоята.
Каин: Но *моята* тяхна ли беше?
Луцифер: Беше.
Каин: Ала не каквато е сега.
Прекалено е малка и нисша, за да

поддържа такива същества.

Луцифер: Правилно, наистина беше по-славна.

Каин: А защо рухна?

Луцифер: Попитай този, който руши.

Каин: Но как?

Луцифер: Чрез най-смазващо и неумолимо
унищожение и безпорядък на елементите,
които запратиха света в хаос, както хаосът,
отшумял, очертава нов свят: такива неща,
макар и редки във времето, са чести в Безкрайността. –
Продължи и се взри в миналото.

Каин: Ужасно е!

Луцифер: И истинско. Съзри тези фантоми! Преди бяха
материални като теб.

Каин: А трябва ли да съм
като тях?

Луцифер: Нека Той, който те създаде, да ти отговори.
Показвам ти какви са предшествениците ти,
а какво са *били* ти усещаш, отчасти
по-нисши поради твоите незначителни чувства и
още по-незначителната ти безсмъртна част
от висш интелект и земна сила.
Каквото общо вие имате с това, което те имаха,
е Животът, и какво *ще* имате – Смъртта: останалите
от жалките ви атрибути са такива, че си подхождат на
влечуги, породени от затихващата
слуз на могъща вселена, смазана в
едва оформена планета, населена с
неща, чийто удоволствие бе да са слепи –
Рай от Невежество, от което
Знанието бе забранено като отрова. Но съзри
какви тези висши същества са или бяха;
или, ако те притеснява, върни се и ори
земята, твоята задача – ще те довея там безопасно.

Каин: Не: ще остана тук.

Луцифер: Колко дълго?

Каин: Завинаги! Щом
един ден трябва да се върна тук от земята,
предпочитам да остана; отвратен съм от всичко,
което тази пръст ми показа – нека да обитавам сенките.

Луцифер: Не може: в момента съзираш като
видение това, което е реалност.
За да се съвместиш с това обиталище,
трябва да преминеш това, пред което нещата, които виждаш, са преминали –
портите на Смъртта.

Каин: През кои порти влязохме
сега?

Луцифер: През моите! Но, обещан да се върнеш,
Духът ми те поддържа да дишаш в места,
където всичко е бездиханно, освен теб. Взирай се;
но не мисли да обитаваш тук докато твоят час
не дойде!

Каин: А тези тук – не могат ли някога да преминат

към Земята отново?
Луцифер: *Тяхната* Земя вече я няма –
толкова променена от сътресението ѝ, те не биха
осъзнали и едно сегашно местенце
от новата ѝ едва втърдила се повърхност – беше –
О, какъв красив свят *беше*!
Каин: И все още е!
Не със земята, въпреки че трябва да я ора,
се чувствам във война – а че може да не се възползвам
от това, което поддържа – красивото, необремененото,
нито да удовлетвори хилядата ми пулсиращи мисли
със знание, нито да успокои хилядата ми страхове
от Смъртта и Живота.
Луцифер: Какво е твоят свят ти можеш да видиш,
но не можеш да осъзнаеш сянката на
това, което беше.
Каин: А тези гигантски същества,
фантоми, по-нисши по интелект
(поне така изглеждат) от нещата, които преминахме,
приличащи някак на дивите обитатели
на дълбоките дъбрави на Земята, най-големите от които
реват среднощно в гората, но десеторни
са големината и ужаса; по-високи от
пазените от Херувимите стени на Едем – с очи,
блестящи като огнените мечове, които го обграждат –
и бивни, изпъкнали като дървета, оголено от
кората и клоните си – какво са те?
Луцифер: Това, което
е Мамутът в твоя собствен свят – но тези лежат
в множество под повърхността ѝ.
Каин: Ала
никои върху нея?
Луцифер: Не: понеже в бързината си да водите война
с тях бихте направили проклятието върху нея безполезно –
би било разрушено прекалено рано?
Каин: Но защо *война*?
Луцифер: Забравил си осъждането,
което прогони твоята раса от Едем – война с всички неща,
и Смърт за всички неща, и болест за повечето неща,
и болки, и огорчение; това бяха плодовете
на забраненото дърво.
Каин: А животните –
те също ли ядоха от него, че да трябва да умират?
Луцифер: Създателят ви каза, *те* са направени за вас,
както вие за тях. - Не би считал тяхната гибел
за по-значителна от вашата? Ако Адам не бе
пропаднал, всички щяха да стоят.
Каин: Уви! Безнадеждните клетници!
И те ще споделят участта на баща ми, като синовете му;
като тях също без да са опитвали ябълката;
като тях също без толкова скъпо закупеното *знание*!
Беше лъжовно дърво – понеже не знаем нищо.
Поне *обеща знание* на цената

на Смъртта – но *знание* все пак: ала какво *знае* човекът?
Луцифер: Може би Смъртта води до *най-висшето* знание;
и бъдейки от всички неща единственото сигурно,
поне води до *най-сигурната* наука: следователно
Дървото бе истинно, макар и смъртоносно.
Каин: Тези мрачни владения!
Виждам ги, но не ги познавам.
Луцифер: Защото
твоят час е все още далеч и материята не може
да осмисли Духа напълно – но си е нещо
да знаеш, че има такива владения.
Каин: Вече знаехме,
че има Смърт.
Луцифер: Но не и какво бе след нея.
Каин: И сега не знам.
Луцифер: Знаеш, че има
състояние, и много състояния отвъд твоето -
а това не знаеше тази сутрин.
Каин: Но всичко
изглежда мрачно и сенчесто.
Луцифер: Бъди доволен; ще бъде
по-ясно за безсмъртието ти.
Каин: А онова неизмеримо течно пространство
от славен лазур, което тече покрай нас
и изглежда като вода, и което бих приел
за реката, която тече от Рая
до моето обиталище, ако не беше безбрежно
и безгранично, и от безкраен оттенък – какво е?
Луцифер: Все още има малко от това на Земята,
макар и по-нисше, и твоите деца ще
живеят край него – това е фантазъм на Океан.
Каин: Като друг свят е; течно слънце –
и тези огромни същества върху
бляскавата му повърхност?
Луцифер: Те са обитателите му,
отминалите Левиатани.
Каин: А онази необхватна
змия, която показва подгизналата си грива и обширна
глава, десет пъти по-високо от най-надменния кедър,
над бездната, изглеждайки все едно може да се увие
около кълбата, които наскоро наблюдавахме –
не е ли от онези, които се грееха под
Дървото в Едем?
Луцифер: Ева, майка ти, най-точно
може да каже какъв вид змия я е изкушила.
Каин: Изглежда прекалено ужасна. Без съмнение другата
е имала повече красота.
Луцифер: Никога ли не си я виждал?
Каин: Много от същия вид (поне така са наречени),
но никога тази точно, която убеди с
фаталния плод, нито дори със същата външност.
Луцифер: Баща ти не я ли е виждал?
Каин: Не: майка ми беше тази,

която го изкуши – тя, изкушена от Змията.
Луцифер: Добри човече! Когато жена ти или жените на синовете ти
изкушат теб или тях със нещо ново или странно,
подсигури се да разбереш кой е изкушил *тях*!
Каин: Наставлението ти идва прекалено късно: няма повече,
към което Змии да изкушават жената.
Луцифер: Ала има
някои неща, към които жената може да изкуши мъжа,
и мъжа да изкуши жената – нека синовете ти се пазят!
Съветът ми е сърдечен; понеже дори
е даден за мое ощетение; истина е,
няма да бъде спазен, така че малко е загубено.
Каин: Не те разбирам.
Луцифер: И колко по-щастлив си! -
Светът ти и ти сте прекалено млади! Мислиш
себе си за най-злонамерен и нещастен – не е
ли така?
Каин: За престъпление не знам нищо, но за болката
съм усетил много.
Луцифер: Първородния на първия човек!
Сегашното ти състояние на Грях – а ти си зъл,
на скръб – а ти страдаш, са и двете Едем
в цялата си невинност в сравнение с какво
след кратко време ще си; и това състояние отново,
в удвоеното нещастие, ще е Рай
пред това, което синовете на синовете на твоите синове, трупайки
през поколенията като пръст (към което
всъщност само ще добавят), ще понесат и направят. –
Сега нека се връщаме към Земята!
Каин: Защо ме
доведе тук само за да ме информираш за това?
Луцифер: Не беше ли търсенето ти за знание?
Каин: Да – бъдейки
пътя към щастието!
Луцифер: Ако истината е такава,
то я имаш.
Каин: Тогава Бога на баща ми е направил добре,
като е забранил фаталното Дърво.
Луцифер: Ала би направил по-добре, ако не го бе посявал.
Ала невежеството от злото не те спасява
от злото; трябва да си продължава по същия начин,
част от всички неща.
Каин: Не от всички неща. Не –
няма да го повярвам – понеже жадувам за добрина.
Луцифер: А кой или какво не го прави? *Кой* ламти за злоба,
заради нейната горчивина? – *Никой* – нищо! Тя
е кваста за целия живот и за безжизненото.
Каин: Сред онези славни кълба, които съзряхме,
далечни и блестящи, и безбройни,
преди да пристигнем в това фантомно владение,
зло не може да дойде: те са прекалено красиви.
Луцифер: Видя ги отдалече.
Каин: И какво от това?

Разстоянието може да занижи славата – те,
когато са по-близо, трябва да са по-неизразими.
Луцифер: Приближи се към най-красивите неща на Земята
и прецени красотата им отблизо.
Каин: Правил съм го –
най-очарователните неща, които знам, са такива отблизо.
Луцифер: Тогава трябва да е заблуда. - Какво е това,
което бъдейки близо до окото ти е
по-красиво от красивите неща отдалечени?
Каин: Сестра ми Ада. – Всичките звезди на Рая,
дълбокия син Обед на Нощта, осветен от Кълбо,
което изглежда като Дух, или Свят на Духове –
оттенъците на здрача – прелестното идване на Слънцето –
Залезът му неописуем, който изпълва
очите ми с приятни сълзи, докато го съзирам
да се потапя, и чувствам сърцето си да плава кротко с него
по онзи Западен Рай от Облаци –
сянката на горите, Зелените клони, гласовете на птиците –
вечерните молитви на птиците, които сякаш пеят от любов
и се смесват с песента на Херувимите,
докато денят приключва край стените на Едем; –
Всичко това е нищо в очите и сърцето ми
в сравнение с лицето на Ада : отвръщам поглед от Земя и Небе,
за да се взирам в нея.
Луцифер: Красиво е както крехката смъртност
в първата зора и разцвет на младото творение,
и най-ранните обятия на Земните родители,
може да направи поколение; все пак е заблуда.
Каин: Мислиш така, понеже не си ѝ брат.
Луцифер: Смъртни!
Братството ми е с тези, които нямат деца.
Каин: Тогава не можеш да имаш дружба с нас.
Луцифер: Може твоите собствени да бъдат за мен.
Но ако притежаваш красиво
същество, отвъд всякаква красота в твоите очи,
защо си нещастен?
Каин: Защо съществувам?
Защо *ти* си нещастен? Защо всички неща са такива?
Дори и този, който ни е направи трябва да е, като Твореца
на неща нещастни! Да правиш разрушение
със сигурност не може да е задача от радост,
и все пак баща ми казва, че е всемогъщ:
тогава защо има Зло – бъдейки той Добро? Питах
баща си този въпрос; и той каза:
„Защото това Зло е единственият път
към Доброто.“ Странно Добро, че да трябва да се появи от
смъртоносната си противоположност. Наскоро видях
агне, ухапано от влечуго: горкото сукалче
лежеше, пенещо се, на земята край напразното
и жалко блеене на неспокойната му майка;
баща ми събра някакви билки и ги постави на
раната; и поетапно безпомощното клетниче
се завърна към безгрижния си живот, и стана да пресуши

млякото на майка си, която, потреперваща,
ближеше възродилите му се крайници с радост.
„Виж, сине мой!“ каза Адам, „Как от Злото
бликва Добро!“

Луцифер: Какво му отговори?

Каин: Нищо, понеже
ми е баща: но си помислих, че би било
по-добра участ за животното
никога да не бе ухапвано, вместо да
изкупи възобновяването на малкия си живот
с агонии неизразими, дори и
облекчени с антидоти.

Луцифер: Ала, както каза,
от всички обичани неща обичаш нея,
която е споделила млякото на майка ти, и дава нейното
на твоите деца –

Каин: Несъмнено:
какво бих бил без нея?

Луцифер: Какво съм аз?

Каин: Не обичаш ли нищо?

Луцифер: Какво обича твоя Бог?

Каин: Всички неща, твърди баща ми: но, признавам,
не си личи по възложения им дял тук.

Луцифер: И, следователно, не можеш да разбереш дали *аз* обичам
или не – освен чрез някаква обширна и обща цел,
в сравнение с която конкретните неща се топят като сняг.

Каин: Сняг! Какво е това?

Луцифер: Радвай се в незнанието си
какво твоите далечни потомци ще трябва да срещнат;
наслаждавай се на климата, който не познава зима.

Каин: Но не обичаш ли нещо, както себе си?

Луцифер: А ти обичаш ли *себе си*?

Каин: Да, но обичам повече
това, което прави чувствата ми по-издръжливи
и е повече от мен, защото го обичам!

Луцифер: Обичаш го, защото е красиво,
както ябълката беше красива в очите на майка ти;
и когато спре да бъде такова, любовта ти
ще секне като всеки друг апетит.

Каин: Да спре да бъде хубава! Как може да бъде?

Луцифер: С време.

Каин: Но е минало време, и досега
дори Адам и майка ми са и двамата красиви:
не толкова колкото Ада или Серафимите –
но много красиви.

Луцифер: Всичко това трябва да отмине
при тях и при нея.

Каин: Съжалявам за което; но
не мога да си представя обичта ми към нея по-малка:
и когато красотата ѝ изчезне, смятам,
той, който е създал всяка красота, ще загуби повече,
отколкото мен, виждайки замирането на такова творение.

Луцифер: Съжалявам те, ти, който обичаш това, което трябва да умре.

Каин: А аз – теб, който не обича нищо.
Луцифер: А брат ти –
не е ли той близо до сърцето ти?
Каин: Защо да не е?
Луцифер: Баща ти го обича много – както и твоят Бог.
Каин: Както и аз.
Луцифер: Добре и смирено от твоя страна.
Каин: Смирено!
Луцифер: Той е роден втори от плът
и е любимецът на майка ти.
Каин: Нека да запази
пристрастието ѝ, понеже Змията беше първата,
която го спечели.
Луцифер: А на баща му?
Каин: Какво е то
за мен? Не трябва ли да обичам това, което всички обичат?
Луцифер: А Йехова – снизходителния Господ
и щедър земеделец на забранения Рай -
той също гледа усмихнато към Авел.
Каин: Аз
никога не съм го виждал и не знам дали се усмихва.
Луцифер: Но си виждал Ангелите му.
Каин: Рядко.
Луцифер: Но
достатъчно да видиш, че обичат брат ти:
жертвоприношенията му са приемливи.
Каин: Нека да са! Защо ми говориш за това?
Луцифер: Защото си мислел за това преди.
Каин: И ако
съм мислил за това, защо ще напомниш мисъл, която – (*спира, все едно раздразнен*) –
Дух!
Тук сме в *твоя* свят; не говори за *моя*.
Показа ми чудеса: показа ми тези
могъщи Пра-Адамити, които са вървели по Земята,
от която нашата е останките: изтъкна
множество звездни светове, на което нашия
е мъждив и далечен другар в
безкрайността на живота: показа ми сенките
на онова съществуване със страховитото име,
което баща ми ни донесе – Смъртта; показа ми много,
но не всичко: покажи ми къде Йехова обитава
в неговия специален Рай – или *твоя*:
къде е?
Луцифер: *Тук* и из целия космос.
Каин: Но вие
си имате определено обиталище – както всички неща;
глината си има земя, другите светове техни обитатели;
всички временни дишащи същества техния
определен елемент; и нещата, което
отдавна са спрели да дишат *нашия* въздух, си имат свое, така казваш;
и Йехова и ти имате свое –
не обитавате ли заедно?
Луцифер: Не, ние властваме

заедно; но обиталищата ни са разцепени.
Каин: Да имаше само един от вас! Може би
обединение на смисъла може да направи обединение
на елементите, които изглеждат разтърсвани в бури.
Как така, вие Духове мъдри и безкрайни,
се разделихте? Не сте ли побратими по
есенцията си – и по естеството си, и по славата си?
Луцифер: Ти не си ли брат на Авел?
Каин: Побратими сме
и ще останем такива; но и да не беше така,
Духът като плътта ли е? Може ли да се скара –
Безкрайността с Безсмъртието?
Разтърсвайки и превръщайки космоса в нещастие – защо?
Луцифер: За власт.
Каин: Не ми ли каза, че
и двамата сте вечни?
Луцифер: Да!
Каин: И каквото видях –
онази синя необятност е безгранична?
Луцифер: Да.
Каин: Не можете ли и двамата да *властвате* тогава? - няма ли
достатъчно? - защо трябва да се разграничавате?
Луцифер: И *двамата* властваме.
Каин: Но единият от вас прави зло.
Луцифер: Кой?
Каин: Ти! Тъй като
ако можеше да направиш добро за човека, защо не си?
Луцифер: А защо не този, който ви направи? *Аз* не ви направих;
вие сте *негови* същества, не мои.
Каин: Тогава ни остави
негови същества, както казваш че сме, или ми покажи
твоето обиталище или *неговото*.
Луцифер: Мога да ти покажа
и двете; но ще дойде ден да видиш едно
от тях завинаги.
Каин: А защо не сега?
Луцифер: Твоят човешки ум едва имаше захвата да събере
малкото, което ти показах, в ясна
и чиста мисъл: и *ти* би продължил със стремежа си
към великите двойни Мистерии! *Двата Принципа!*
И да се взираш в тях на тайните им тронове!
Пръст! Ограничи амбициите си: понеже да видиш
което и да е от двете места ще означава да загинеш!
Каин: Нека да загина, за да ги видя!
Луцифер: Тук
синът на нея, която посегна към Ябълката, се обади!
Но ти само ще погинеш, без да ги видиш;
тази гледка е за другата страна.
Каин: На Смъртта?
Луцифер: Това е просто встъплението.
Каин: Тогава се ужасявам по-малко,
сега като знам, че води до нещо определено.
Луцифер: А сега ще те предам на твоя свят,

където ще умножиш расата на Адам,
ще ядеш, пиеш, трудиш, трепериш, смееш, ридаеш, спиш – и умреш!

Каин: А с каква цел видях тези неща,
които ми показа?

Луцифер: Не поиска ли
знание? И, показвайки ти това, не те ли
научих да познаваш себе си?

Каин: Уви! Изглеждам
като нищо.

Луцифер: И това трябва да е човешкият куп
от знание, да познаваш нищетата на естеството на смъртните;
предай тази наука на децата си и
това ще им спести много мъчения.

Каин: Надменен Дух!
Казваш го гордо; но ти, макар и горд,
имаш превъзхождащ те.

Луцифер: Не! Кълна се в Рая, който той
държи, и в бездната, и в необятността
на световете и живота, които аз държа с него – не!
Имам победил ме – истина; но не превъзхождащ.
Почит получава от всички – но не и от мен:
боря се с него, както се борих
в най-високия Рай – през Вечността
и непроницаемите дълбини на Хадес,
и безкрайните владения на космоса,
и неизброимостта на безкрайните ери,
всичко, всичко ще оспорвам! И свят по свят,
и звезда по звезда, и вселена по вселена
ще треперят несигурни, докато великият
конфликт не спре, ако въобще някога ще спре,
което няма да бъде, докато той или аз бъдем погасени!
А какво може да погаси безсмъртието ни
или взаимната и окончателна омраза?
Той като покорител ще нарече покорения
Зъл, ала какво *Добро* ще носи?
Ако аз съм победител, *неговите* творения биха били считани
за единствените зли. А вие, вие нови
и едва родени смъртни, какви са неговите дарове
за вас вече, във вашия малък свят?

Каин: Малко; и някои от тях само не са горчиви.

Луцифер: Назад
с мен, тогава, към Земята ти, и пробвай останалите
от неговите божествени дарове за теб и твоите.
Злото и Доброто са неща със собствено естество,
а не направени добри или зли от Даващия;
ала ако ви дава добро – така го наричайте; ако
зло извира от *него*, не го наричайте *мое*,
докато не разберете по-добре истинския източник, и съдете
не по думите, макар и на Духове, а по плодовете
на съществуването си, такова, каквото трябва да е.
Един добър дар ви е дал фаталната ябълка –
вашият *разум* – нека не бъде овладян
от тиранични заплахи, за да се принудите във вяра,

против всяко външно сетиво и вътрешно чувство:
мислете и понасяйте – и оформете вътрешен свят
във вашите собствени гърди – където външното се проваля;
Така ще сте по-близо до душевното
естество и триумфирали над вашето собствено.

Те изчезват.

Действие III

Сцена I. – Земята наблизо Едем, както в Действие I.

Влизат Каин и Ада.

Ада: Тихо! Върви внимателно, Каин!
Каин: Ще го направя – но защо?
Ада: Нашият малък Енох спи в онова легло
от листа под кипарисът.
Каин: Кипарисът! Това е
мрачно дърво, което изглежда все едно тъжи
за онова, върху което хвърля сянка; защо избра него
за балдахин на детето ни?
Ада: Защото клоните му
закриват слънцето като в Нощта и така изглеждаше
подходящо да засенчва съня.
Каин: Да, последният –
и най-дългият; но както и да е – заведи ме до него.

Те отиват до детето.

Колко прелестен изглежда! Малките му бузки,
в тяхното чисто въплъщение, се съревновават с
розовите листа, разпръснати под него.
Ада: И устните му също,
колко красиво са разделени! Не; няма да го
целунеш, поне не сега: ще се събуди скоро –
часът му за дневна почивка е почти приключил;
ала би било срамота да го притесняваме, докато
не приключи.
Каин: Добре се изказа; ще възпра
сърцето си дотогава. Той се усмихва и спи! – Спи
и се усмихвай, ти малък млад наследник
на свят едва по-малко млад: спи и се усмихвай!
Твои са часовете и дните, когато и двете са весели
и невинни! *Ти* не си откъснал от плода –
не знаеш, че си гол! Трябва ли времето
да идва, когато ще бъдеш наказан за Грехове незнайни,
които не са нито твои, нито мои? Но сега спи!
Бузите му се зачервяват в по-дълбоки усмивки
и блестящи клепки треперят над дългите му
мигли, тъмни като кипарисът, който се развява над тях;
полуотворени, под тях ясното синьо
се смее, макар и в сън. Сигурно сънува –
какво? Рая? - Да! Сънувай за него,
моето лишено от наследство момче! Само сън е;
понеже никога вече ти, синовете ти или бащите ти
няма да вървят из онова забранено място на радост!
Ада: Скъпи Каин! Недей, не шепти на сина ни
такива меланхолични копнежи по миналото:
защо винаги ще скърбиш по Рая?
Не можем ли да направим друг?

Каин: Къде?
Ада: Тук или
където искаш: където си ти, аз не чувствам
влечението по този толкова разкайван Едем.
Нямам ли теб – момчето ни – баща ни и брат ни,
и Села – сладката ни сестра, и нашата Ева,
заради която имаме толкова много, освен раждането си?
Каин: Да – Смъртта също е сред дълговете, които ѝ дължим.
Ада: Каин! Онзи горд Дух, който те върна тук,
те натъжи още по-дълбоко. Надявах се,
че обещаните чудеса, които ти видя,
видения, ти твърдиш, от минали и сегашни светове,
щяха да организират ума ти в спокойствието
на задоволено знание; но виждам,
че гидът ти ти е сторил зло: въпреки това му благодаря
и мога да му простя всичко, понеже толкова скоро
те върна при нас.
Каин: Толкова скоро?
Ада: Едва са минали
два часа откакто тръгна: две *дълги* години
за *мен*, но само *часове* по слънцето.
Каин: И все пак приближих онова слънце и видях
светове, върху които то някога е светело, а никога повече
няма да осветява; и светове, които никога не са осветявани: мислех,
че годините са се претърколили в отсъствието ми.
Ада: Едва часове.
Каин: Умът тогава има капацитет за времето
и го измерва по това, което вижда,
удовлетворяващо или болезнено; малко или могъщо.
Видях вековните творения
на безкрайни същества; обиколих загасени светове;
и, взирайки се във Вечността, мислех,
че взех назаем повече чрез няколко капки от ерите
от необятността ѝ: но сега усещам
колко съм малък отново. Добре каза Духът,
че съм нищо!
Ада: Защо е казал така?
Йехова не казва така.
Каин: Не: *той* задоволява себе си
като ни прави *нищото*, което сме;
и след като поласкава пръстта с образи на
Едем и Безсмъртие, я разпада
до пръст отново – защо?
Ада: Знаеш –
справедливост за грешката на родителите ни.
Каин: Каква е тя
за нас? Те съгрешиха, тогава *нека те* умрат!
Ада: Не говориш хубаво, нито тази мисъл
е твоя, а е на Духът, който беше с теб.
Да можех *аз* да умра за тях, за да могат *те* да живеят!
Каин: И аз така смятам – приемайки, че една жертва
може да засити Ненаситността на живота
и че нашето малко розовеещо спящо дете там

може никога да не вкуси от Смъртта или от човешката тъга,
или да ги предаде на тези, които ще изникнат от него.
Ада: Как знаем, че подобно изкупление един ден
няма да избави расата ни?
Каин: Чрез жертвата
на безобидните за виновните? Какво изкупление
би било това? *Ние* сме невинните: какво сме
направили, че трябва да сме жертвите за дело
преди раждането ни, или да имаме нужда от жертви, за да
изкупим този мистериозен, безименен Грях –
ако е такъв Грях да търсиш Знание?
Ада: Уви! Сега съгрешаваш, мои Каин: думите ти
звучат нечестиви в ушите ми.
Каин: Тогава ме остави!
Ада: Никога!
Въпреки, че твоят Бог те е оставил.
Каин: Какво е това тук?
Ада: Два олтара, които брат ни Авел направи
по време на отсъствието ти, където да направите
жертвоприношение на Бог, когато се върнеш.
Каин: А откъде е знаел *той*, че *аз* ще бъда толкова готов
с дарове за горене, които той ежедневно донася
със кротко чело, чието низко смирение
показва повече страх, отколкото боготворене – като подкуп
за Създателя?
Ада: Със сигурност е добро дело.
Каин: Един олтар ще е достатъчен, *аз* нямам какво да жертвам.
Ада: Плодовете на земята, ранни, красиви,
цветове и пъпки – и цъвтежа на цветя и плодове –
това са добри дарове за Господа,
дадени с благ и разкаян Дух.
Каин: Трудих се и орах, и се потих под слънцето
според проклятието – трябва ли да направя повече?
Защо да съм благ? Заради войната
с всички елементи преди да ни дадат
хляба, който ядем? За какво да съм благодарен?
За това, че съм пръст, и ще се търкалям в пръстта,
докато се върна в пръстта? Ако съм нищо –
за нищо няма да съм лицемер,
и да изглеждам задоволен от болката? За какво да
съм разкаян? За Греха на баща ми, вече
изкупван с това, което сме преживели,
и който ще бъде повече от изкупен от
ерите, предречени за семето ни.
Малки счита нашия млад разцъфтяващ син там
зачатъците на вечно нещастие
към множеството, което е в него! Би било по-добре
да го грабна в съня му и да го запратя към
скалите, отколкото да го оставя да живее и да –
Ада: О, Боже мой!
Не докосвай детето – моето дете! *Твоето* дете! О, Каин!
Каин: Не се страхувай! За всичките звезди и всичката сила,
която ги тласка, не бих ес обърнал към онова пеленаче

с по-груб поздрав от бащина целувка.

Ада: Тогава защо говориш толкова ужасно?

Каин: Казах,
че би било по-добре да спре да живее, отколкото да даде
живот на толкова много мъки, които трябва да
преживее и, още по-тежко, да завещае; но щом
това изказване те тревожи, нека да кажа само –
би било по-добре да не се беше раждал.

Ада: О, не казвай това! Къде тогава щяха да са радостите,
майчините радости да го гледаш, храниш
и обичаш? Тихо! Пробужда се. Сладкия ми Енох!

Тя се приближава до детето.

О, Каин, погледни го; виж колко е изпълнен с живот,
със сила, с цъфтеж, с красота и с радост –
колко прилича на мен – на теб, когато си благ –
тогава всички си приличаме; не е ли така, Каин?
Майка и баща, и син – нашите черти са
отразени в един друг; както
в ясните води, когато *те* са *благи*, и
когато *ти* си *благ*. Обичай ни, тогава, мой Каине!
И обичай себе си, заради нас, понеже ние те обичаме.
Виж! Как се смее и протяга ръцете си,
и отваря сините си очи срещу твоите,
за да поздрави баща си; докато малката му форма
пърха, все едно окрилена с радост. Не говори за болка!
Бездетните Херувими с право сигурно ти завиждат
за удоволствията на родител! Благослови го, Каин!
Все още няма думи да ти благодари, но
сърцето му ще го направи, и твоето собствено също.

Каин: Да си благословено, момче!
Само ако можеше смъртна благословия да те отърве,
да те спаси от проклятието на Змията!

Ада: Ще го направи.
Със сигурност бащината благословия може да отклони
лукавството на влечуго.

Каин: В това се съмнявам;
но нека е благословен въпреки всичко.

Ада: Брат ни идва.

Каин: Твоят брат Авел.

Влиза Авел.

Авел: Добре дошъл, Каин! Братко мой,
нека Божият мир е с теб!

Каин: Авел, приветствам те.

Авел: Сестра ни ми казва, че си странствал,
общувайки възвишено с Дух, далеч
отвъд обичайния ни обсег. Беше ли от тези,
които сме виждали и с които сме говорили, подобен на баща ни?

Каин: Не.

Авел: Тогава защо общуваше с него? Може да е
враг на Най-Висшият.
Каин: И приятел на човека.
А дали Най-Висшият е бил такъв – ако така го назоваваш?
Авел: *Назовавам!* Думите ти са странни днес, мой братко.
Сестро Ада, остави ни за малко –
ще правим жертвоприношение.
Ада: Довиждане, мой Каине;
Но първо прегърни сина си. Нека деликатния му Дух
и благочестивите насоки на Авел те върнат
към мир и святост!

Излиза Ада с детето си.

Авел: Къде беше?
Каин: Не знам.
Авел: Нито какво си видял?
Каин: Мъртвите –
Безсмъртните – Неограничените – Всемогъщите –
омаломощаващите мистерии на космоса –
неизброимите светове, които са били и са –
вихрушка от такива омаломощаващи неща,
слънца, луни и Земята, върху техните гръмки сфери,
пеещи чрез гръм край мен, че ме направиха
неподходящ за смъртни разговори: остави ме, Авел.
Авел: Очите ти блестят с неестествена светлина –
бузите ти са поруменели с неестествен оттенък –
думите ти са изпълнени с неестествени звуци –
какво означава това?
Каин: Означава – моля те, остави ме.
Авел: Не и докато не сме се помолили и жертвали заедно.
Каин: Авел, умолявам те, жертвай сам –
Йехова те обича много.
Авел: И *двамата*, надявам се.
Каин: Но теб повече: не се интересувам от това;
по-подходящ си за боготворенето му от мен;
кланяй му се тогава – но нека да е сам –
или поне без мен.
Авел: Братко, не бих
заслужавал името на син на великия ни баща,
ако, като мой по-голям брат, не ти се кланям
и, боготворейки нашия Бог, не те повикам
да се присъединиш и да ме предхождаш в
свещеничеството ни – това е твоето място.
Каин: Но никога не съм
го отстоявал.
Авел: Още по-мъчно за мен; моля те
да го направиш сега: душата ти изглежда се труди в
някаква силна самозаблуда; ще те успокои.
Каин: Не;
нищо не може да ме успокои.*Спокоен!* казваш? Никога
не съм знаел какво е спокойствието в душата, въпреки че
съм виждал елементите утихнали. Мой Авеле, остави ме!

Или ми позволи да те оставя с твоята благочестива цел.

Авел: Нито едно от двете; трябва да свършим задачата заедно.
Не ме отхвърляй.

Каин: Щом трябва да е така – добре тогава,
какво да правя?

Авел: Избери един от двата олтара.

Каин: Избери вместо мен: за мен са само толкова много трева
и камък.

Авел: Ти избирай!

Каин: Избрах.

Авел: Най-висшият е
и ти подхожда, като по-възрастен. Сега подготви
даровете си.

Каин: Къде са твоите?

Авел: Виж ги тук –
първородните от стадото и мазнината от тях –
скромните дарове на скотовъдец.

Каин: Аз нямам стада;
аз ора земята и трябва
да предам това, което тя предаде на труда ми – плодовете ѝ;

Той събира плодове.

Виж разнообразния им цъфтеж и зрялост.

Те подготвят олтарите си и запалват огън в тях.

Авел: Братко мой, като по-големия, бъди пръв
с молитвата си и благодарността с жертвоприношението.

Каин: Не – нов съм в това; ти води,
а аз ще следвам – както мога.

Авел(*коленичейки*): О, Боже!
Който ни направи и който издиша въздуха на живота
в ноздрите ни, който ни благослови
и пощади, въпреки Греха на баща ни, да направиш
неговите деца изгубени, както щяха да бъдат,
ако твоята справедливост не беше калена
с милостта, която е твое удоволствие, че да
ни дадеш помилване като Рай
в сравнение с големите ни престъпления – Единствен Господи на светлината!
На добротата и славата, и Вечността!
Без който всичко е зло и с който
нищо не може да сгреши, освен за някакъв добър завършек
от твоята всемогъща благосклонност!
Неразгадаема, но все пак трябва да се изпълни!
Приеми от твоя скромен първи из скотовъдците
първите от първородните стада – дар
сам по себе си нищо – понеже какъв дар може да е
нещо за теб? – но въпреки това го приеми като
благодарност от онзи, който го разпростира
в лицето на твоите висши Небеса – скланяйки своето
в пръстта, какъвто е и той – в чест
на теб и на твоето име завинаги!

Каин(*стоейки прав по време на речта си*):

Дух, който и да си или чийто и да си,
всемогъщи, може би – и, ако добър,
показвайки го в липсата на зло в делата ти;
Йехова на Земята! И Бог в Небесата!
А може и с други имена, понеже
твоите атрибути изглеждат много, както творенията ти –
ако трябва да бъдеш умилостивен с молитви,
вземи ги! Ако трябва да се склониш с олтари
и да се смекчиш с жертвоприношение, получи ги;
две същества тук ги издигат за теб.
Ако обичаш кръв, олтара на скотовъдеца, който дими
откъм дясната ми ръка, я е пролял за твоята услуга
в първите от стадото му, чийто крайници сега вонят
на кървав тамян за твоите небеса;
или ако сладостта и зрелите плодове на земята
и меките сезони, които неопетнената трева,
върху която съм ги разпрострял, сега предлага в лицето
на ширещото се слънце, с което узряха, може да изглеждат
добре за теб – считайки че не са
страдали от крайник или живот – и които образуват
пример за твоите работи, отколкото жалба
да наглеждаш нашите! Ако светилище без жертва
и олтар без кръв ще спечели пристрастието ти,
го погледни! А за онзи, който го направи,
той е – такъв какъвто го направи; и той не търси нищо,
което може да бъде спечелено чрез молитва – ако е зъл,
порази го! Ти си всемогъщ и можеш –
С какво може да ти се противопостави? Ако е добър –
Или го помилвай, както желаеш! Понеже всичко
лежи в твоите ръце; а Доброто и Злото изглежда
нямат сила сами по себе си, освен чрез твоята воля –
а дали това е добро или лошо, не знам,
не съм нито всемогъщ, нито подходящ да осъждам
всемогъщието – но само да търпя
нареждания му; които досега съм търпял.

Огънят на олтара на АВЕЛ се разпалва в колона от най-яркия пламък и се възкачва до Небесата; докато вихрушка събаря олтара на КАИН и разпилява плодовете по земята.

Авел*(коленичейки)*: О, братко, моли се! Йехова ти е разгневен!
Каин: Защо?
Авел: Плодовете ти са разпиляни по земята.
Каин: От земята дойдоха, нека се върнат при земята;
семената им ще родят свежи плодове там преди лятото:
твоя дар от горяща плът се представя по-добре; виж
как Небесата ближат огньовете, когато са напоени с кръв!
Авел: Не мисли за приемането на моя дар,
а направи друг твой – преди
да стане прекалено късно.
Каин: Няма да строя повече олтари,
нито ще понасям повече –
Авел(*ставайки*): Каин, какво имаш предвид?

Каин: Да сваля онзи подъл ласкател на облаците,
димящия вестител на помрачените ти молитви,
на твоя олтар с кръвта на агнета и козлета,
които се хранеха с мляко, за да бъдат разрушени в кръв.
Авел(*застанал срещу него*): Няма – не добавяй нечестиви действия към нечестиви
думи! Нека олтарът си стои – вече е осветен
от безсмъртното удоволствие на Йехова
чрез приемането му на жертвите.
Каин: *Неговото!*
Неговото удоволствие! Какво е висшето му удоволствие в
изпаренията на овъглената плът и димящата кръв,
в болката на блеещите майки, които
все още копнеят за мъртвите си потомци? Или в спазмите
на тъжните невежи жертви под
благочестивия ти нож? Дай ми път! Това кърваво сведение
няма да стои пред слънцето да срами създаването!
Авел: Братко, отстъпи! Няма да докоснеш олтара ми
с насилие: ако искаш да приемеш,
пробвай друго жертвоприношение, твой е.
Каин: Друго жертвоприношение! Дай ми път, иначе
това жертвоприношение може да –
Авел: Какво имаш предвид?
Каин: Дай –
дай ми път! - Твоят Бог обича кръвта! - Тогава я гледай –
дай ми път, преди да е получил *още!*
Авел: Във великото му име
стоя между теб и светилището, което
получи одобрението му.
Каин: Ако обичаш себе си,
отдръпни се, докато разпръсна тази трева
по присъщата ѝ почва – иначе –
Авел(*застанал срещу него*): Обичам Бог много повече
от живота.
Каин(*удряйки го с главня по слепоочията, която грабва от олтара*):
Тогава вземи живота си при твоя Бог,
понеже той обича животите.
Авел(*пада*): Какво направи – братко мой?
Каин: Братко!
Авел: О, Боже! Приеми слугата си! И
прости на убиеца му, понеже не знаеше какво
направи – Каин, дай ми – дай ми ръка си; и кажи
на горката Села –
Каин(*след моментно слисване*):
Ръката ми! Цялата е червена, ала с –
Какво?
(*Дълга пауза. – Оглеждайки се бавно*):
Къде съм? Сам! Къде е Авел? Къде
е Каин? Възможно ли е аз да съм него? Братко мой,
събуди се! – Защо лежиш толкова дълго на зелената земя?
Не е часът за сън – защо си толкова блед?
Какво ти е! – Беше изпълнен с живот тази сутрин!
Авел! Умолявам те, не ми се подигравай! Поразих
прекалено свирепо, но не фатално. О, защо

ми се противопостави? Това е подигравка;
и само направена, за да ме обезсърчи – беше удар –
и само удар. Мръдни – мръдни – не, само мръдни!
Значи ти – това е добре – дишаш! Дишай върху мен!
О, Боже! О, Боже!

Авел(*много слабо*): Кой е този, който призовава Бога?

Каин: Убиецът ти.

Авел: Тогава нека Бог му прости! Каин,
утешавай горката Села – тя има само един брат
сега.

АВЕЛ умира.

Каин: А аз николко! - Кой ме остави без брат?
Очите му са отворени! Тогава значи не е мъртъв!
Смъртта е като съня; а съня затваря клепачите ни.
Устните му също са разтворени; значи диша;
а все пак не го усещам. - Сърцето му! - Сърцето му! –
Нека да видя, бие ли? Смятам – Не! - не!
Това е видение, иначе съм се превърнал
в местен на друг и по-лош свят.
Земята плува около мен: – какво е това? - мокро е;

Поставя ръката си на челото си, след това я поглежда.

А въпреки това няма капки! Кръв е – *моята* кръв –
тази на брат ми и моята собствена! И пролята от мен!
Тогава какво общо имам вече със живота,
щом съм отнел живота на собствената ми плът?
Ала той не може да е мъртъв! - Тишината ли е Смъртта?
Не; той ще се пробуди; тогава нека го наблюдавам.
Животът не може да е толкова крехък, че да бъде погасен
толкова бързо! – Говорил ми е оттогава –
Какво да му кажа? - Братко мой! - Не:
той няма да отговори на това име; понеже събратята
не се поразяват един друг. И все пак – все пак – говори ми.
О! Само дума още от онзи благ глас,
за да мога да понеса да чуя собствения отново!

Влиза Села.

Села: Чух тежък звук; какво ли може да е?
Ето го Каин; и наглежда съпруга ми. Какво
правиш тук, братко? Спи ли? О, Небеса!
Какво означава тази бледност и онзи поток? – Не, не!
Не е ли кръв; ала кой би пролял кръвта му?
Авел! Какво е това? – Кой ти причини това? Не се движи;
не диша: и ръцете му падат от моите
с каменна безжизненост! О! Жестоки Каине!
Защо не дойде навреме за го спасиш от
това насилие? Каквото и да го е нападнало,
ти беше по-силен и трябваше да пристъпиш
между него и агресията! Татко! – Ева! –

Ада! – Елате тук! Смъртта е в света!

Излиза Села, викайки Родителите си.

Каин(*сам*): А кой я доведе дотук? – Аз – който ненавиждам
името на Смъртта толкова дълбоко, че мисълта
тровеше целият ми живот, преди да опозная
аспекта ѝ – доведох я тук и предадох
брат си на студените ѝ и мирни обятия,
сякаш нямаше да може да установи
непреклонното си право без моя помощ.
Събуждам се най-накрая – мрачен сън
ме подлуди; – но *той* никога няма да се пробуди!

Влизат Адам, Ева, Ада и Села.

Адам: Глас на скръб от Села ме води тук –
Какво виждам? – Истина е! – Синът ми! – Синът ми!
(*Към Ева*) Жено, виж труда на Змията, както и твоя!
Ева: О! Не говори за това сега: зъбите на Змията
са в сърцето ми! Моят най-любим, Авел!
Йехова! Това е наказание далеч отвъд
Греха на майката, да *го* отнемеш от мен!
Адам: Кой
или какво извърши това дело? – Говори, Каин, понеже ти
присъстваше; бяха ли някои по-враждебни Ангели,
които не вървят редом с Йехова? Или някой див
звяр от гората?
Ева: О, вбесена светлина
се явява като от гръмоносен облак! Онази главня –
масивна и кървава! Грабната от олтара
и черна от пушека, и червена от –
Адам: Говори, сине мой!
Говори и ни увери, колкото и проклети да сме,
че не сме още по-нещастни.
Ада: Говори, Каин! И кажи, че не беше *ти!*
Ева: Той е бил!
Виждам го сега – навежда виновната си глава
и покрива свирепите си очи с ръце
кървавочервени!
Ада: Майко, държиш се зле с него –
Каин! Очисти се от това ужасно обвинение,
което скръбта откъсва от родителите ни.
Ева: Чуй, Йехова!
Нека проклятието на вечната Змия е върху него!
Понеже той е по-подходящ за семето ѝ отколкото нашето.
Нека всичките му дни са пусти! Нека –
Ада: Задръж!
Не го проклинай, Майко, понеже ти е син –
не го проклинай, Майко, понеже е мой брат
и мой годеник.
Ева: Той не ти остави брат –
а на Села - съпруг – на мен - *син!* Затова

го проклинам да е далеч от погледа ми завинаги!
Всички връзки между нас прекъсвам, както той прекъсна
тези на природата му, в онзи – О, Смърт! Смърт!
Защо не прибра първо мен, която първа си те навлякох?
Защо не го правиш сега?

Адам: Ева, нека
твоята естествена скръб не те доведе до неблагочестивост!
Тежка гибел бе отдавна предсказана;
и сега, когато започва, нека да я понесем
по такъв начин, че да покажем на Бога ни, че ние
сме верни слуги на неговата свята воля.

Ева(*сочейки към Каин*): *Неговата воля!* Волята на онзи Въплътен Дух
на Смъртта, когото доведох на Земята,
за да се разпростре с мъртвите. Нека всичките проклятия
на живота паднат върху него! И агониите му
да го прогонят в пустошта, както нас
от Едем, докато децата му не сторят това,
което той стори на брат си! Нека мечовете
и крилата на огнените Херувими да го преследват
ден и Нощ – змии да се явяват на пътя му –
земните плодове да са пепел в устата му – листата,
на които полага главата си да спи да са обсипани
със скорпиони! Нека сънищата му да са за жертвата му!
Неговите будни часове да са в постоянен страх от Смъртта!
Нека бистрите реки да се превърнат в кръв, когато
се наведе да ги омърси с гневните си устни!
Нека всеки елемент да го отбягва или да се промени за него!
Нека да живее със спазмите, с които другите умират!
И Смъртта да запечата с восък нещо по-лошо от Смъртта
за него, който първи запозна с нея човека!
Надалеч, братоубиецо! Отсега нататък тази дума е *Каин*
през всички идни множества на човечеството,
които ще те ненавиждат, макар и да си техен баща!
Нека Тревата да увяхва под краката ти! Дърветата
да ти откажат подслон! Земята – дом! Пръстта -
гроб! Слънцето – светлина! И Небесата – техния Бог!

Излиза Ева.

Адам: Каин! Тръгвай си: вече не живеем заедно.
Отправяй се! И остави мъртвия на мен –
вече съм сам – никога не трябва да се срещаме отново.

Ада: О, не се разделяй така с него, татко: не
добавяй твоето тежко проклятие към Евиното върху му!

Адам: Не го проклинам: Духът му е проклятието му.
Ела, Села!

Села: Трябва да наблюдавам трупа на съпруга си.

Адам: Ще се върнем отново, когато го няма този,
който ни донесе това страшно задължение.
Ела, Села!

Села: Само една целувка на онази бледа глина
и онези устни, преди толкова топли – сърцето ми! Сърцето ми!

Излизат Адам и Села, ридаейки.

Ада: Каин! Чу, трябва да тръгваме. Готова съм,
както и децата ни. Ще нося Енох,
а ти – сестра му. Преди слънцето да залезе
нека се отправим, да не вървим из пустошта
под облака на Нощта. - Още нещо, говори ми.
На мен – твоята собствена.
Каин: Остави ме!
Ада: Защо, всички те изоставиха.
Каин: А защо ти се задържаш? Не се ли страхуваш
да обитаваш с онзи, който е направил това?
Ада: Не се страхувам
от нищо, освен да те изоставя, колкото и да
настръхвам пред делото, което те остави без брат.
Не трябва да говоря за това – то е между теб
и великия Бог.
Глас *отвътре, възкликвайки*: Каин! Каин!
Ада: Чуваш ли този глас?
Гласът отвътре: Каин! Каин!
Ада: Звучи като мелодията на Ангел.

Влиза Ангелът Господен.

Ангел: Къде е брат ти Авел?
Каин: Да не съм
пазач на брат си?
Ангел: Каин, какво си сторил?
Гласът на кръвта на поразения ти брат се позовава,
дори и от земята, към Господа! – Сега си
прокълнат от Земята, която наскоро отвори устата си,
за да изпие кръвта на брат ти от прибързаната ти ръка.
От сега нататък когато ореш земята, няма да ти
даде от силата си; беглец ще си
от този ден и скитник на Земята!
Ада: Това наказание е по-голямо, отколкото може да понесе.
Виж как го прогонваш от лицето на Земята
и от лицето на Бог той ще е скрит.
Беглец и скитник на Земята,
ще дойде време, когато, които и да го намерят,
ще го поразят.
Каин: Само да можеха! Ала кои са тези, които
ще ме поразят? Къде са те на тази самотна Земя,
все още без хора?
Ангел: Ти порази брат си,
така че кой ще те предпази от сина ти?
Ада: Ангел на Светлината! Бъди милостив и не казвай,
че тази жалка болееща гръд изхранва
убиец в детето ми, и в това на баща си.
Ангел: Тогава ще бъде единствено като баща си.
Не даде ли млякото на Ева храна
на него, когото сега виждаш оплескан с кръв?
Братоубийството може да породи отцеубийства. –

Но няма да е така. – Господ, твой Бог
и мой, ми заповяда да поставя този печат
на Каин, за да може да продължи в безопасност.
Който порази Каин, седмократно отмъщение ще
се стовари на главата му. Ела тук!

Каин: Какво
ще правиш с мен?

Ангел: Ще бележа челото ти
с освобождаване от деяния, подобни на направеното от теб.

Каин: Не, остави ме да умра!

Ангел: Не трябва да се случва.

Ангелът поставя белега на челото на Каин.

Каин: Изгаря
челото ми, ала е нищо в сравнение с това, което е отвътре!
Има ли още? Нека да го посрещна, както мога.

Ангел: Непреклонен си и инатлив още от утробата,
както земята, която трябва да ореш; но онзи,
когото погуби, беше мил като стадата, за които се грижеше.

Каин: След падението прекалено рано са ме заченали;
преди още ума на майка ми да утихне от
Змията, а баща ми все още тъгуваше по Едем.
Какъвто съм – съм; не съм дирил
живота, нито се сътворих сам, но мога ли
с моята Смърт да го изкупя от пръстта -
а защо да не мога? Нека се върне днес,
а аз да лежа мъртвешки! Така ще се възвърне
от Бог животът на същество, което той обичаше; и отнето
от мен съществуване, което никога не обичах да нося.

Ангел: Кой ще излекува убийство? Каквото е сторено – е сторено;
тръгвай! Изпълни дните си! И нека делата ти да
не са като последното!

Ангелът изчезва.

Ада: Няма го, нека и ние тръгваме;
чувам как малкия ни Енох плаче от
беседката ни.

Каин: О! Едва знае за какво ридае!
А аз, който пролях кръв, не мога да пролея сълзи!
Ала четирите реки не биха прочистили душата ми.
Мислиш ли, че детето ни ще понесе да ме погледне?

Ада: Ако мислех, че не би, аз бих –

Каин(*прекъсвайки я*): Не,
без повече закани: вече имахме прекалено много от тях:
Отиди при децата ни – ще те последвам.

Ада: Няма да те оставя сам с мъртвия –
нека тръгнем заедно.

Каин: О! Ти мъртви
и всевечни очевидецо! Чиято непотъваща
кръв помрачава Земята и Небесата! Какво си *сега*
не знам! Но ако *ти* виждаш какво съм *аз*,

мисля, че ще простиш на онзи, чийто Бог
не може никога да му прости, нито неговата собствена душа. – Сбогом!
Не трябва, не смея да докосна това, в което те превърнах.
Аз, който изникнах от същата утроба като теб, пресушавах
същите гърди, често те придържах към моите
с привързаност братска и момчешка,
вече не мога да те срещна, нито смея
да направя за теб това, което ти би сторил
за мен – да подредя крайниците ти в гроба им –
първият гроб, изкопан за смъртността.
Ала кой изкопа онзи гроб? О, Земя! О, Земя!
За всичките плодове, с които ме дари,
ти давам обратно това. – Сега към пустошта!

Ада се навежда и целува тялото на Авел.

Ада: Зловеща и ранна гибел, братко мой,
е бил твоят жребий! От всички, които тъгуват за теб,
аз сама не трябва да ридая. Моята задача е
отсега нататък да попивам сълзите, не да ги проливам;
ала от всички, които скърбят, никой не скърби, както аз,
не само за теб, а и за онзи, който те погуби.
Сега, Каин! Ще деля товара ти с теб.

Каин: Източно от Едем ще хванем своя път;
най-запустяло е там и е подходящо за стъпките ми.

Ада: Води! Ти ще си ми гид и нека нашия Бог
бъде твой! Нека заведем там децата си.

Каин: А *този,* който лежи там, бе бездетен!
Пресуших фонтанът на мила раса,
която можеше да прави чест на скорошното му брачно ложе
и можеше да смекчи тази непреклонна моя кръв,
обединявайки с нашите деца потомството на Авел!
О, Авел!

Ада: Нека мирът бъде с него!

Каин: Ала със *мен*! –

Излизат.

Превод: Валентин Георгиев
Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike